

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA – DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWY PRAWNE	2
2. PRZEDMIOT I METODA SPORZĄDZANIA PROGNOZY	2
3. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA	3
3.1. Środowisko przyrodnicze	3
3.1.1. Położenie i rzeźba terenu	3
3.1.2. Budowa geologiczna	4
3.1.3. Surowce mineralne	5
3.1.4. Gleby	5
3.1.5. Warunki klimatyczne	6
3.1.5. Wody podziemne	6
3.1.7. Wody powierzchniowe	7
3.1.8. Flora	7
3.1.9. Fauna	8
3.2. Stan środowiska i źródła zanieczyszczeń	10
3.2.1. Stan czystości powietrza atmosferycznego	10
3.2.2. Stan czystości wód	11
3.2.3. Stan gleb	12
3.2.4. Hałas	12
3.2.5. Pola elektromagnetyczne	13
3.2.6. Poważne awarie	13
4. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY	13
4.1. Położenie gminy na tle systemu ochrony przyrody w regionie	13
4.2. Formy ochrony przyrody	14
4.3. Inne elementy środowiska przyrodniczego podlegające ochronie	17
5. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO	18
6. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	18
7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM	19
8. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	19
9. WPŁYW DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA NA STAN ŚRODOWISKA	19
10. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	20
10.1. Kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej	20
10.2. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna	22
10.3. Ochrona środowiska przyrodniczego	23
10.4. Ochrona środowiska kulturowego	24
11. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI O ZNACZENIU LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM, WSPÓLNOTOWYM I MIĘDZYNARODOWYM	24
12. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO	31
12.1. Zachowanie istniejących oddziaływań	31
12.2. Ustalenia o prognozowanych znaczących oddziaływaniach na środowisko	31
12.3. Oddziaływania na warunki życia ludzi	32
12.4. Różnorodność biologiczna	32
12.5. Rośliny i zwierzęta	32
12.6. Wody powierzchniowe i podziemne	33
12.7. Jakość powietrza, klimat akustyczny, klimat	33
12.8. Powierzchnia ziemi, gleby	34
12.9. Zabytki, krajobraz kulturowy	34
12.10. Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	34
12.11. Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na otoczenie i oddziaływania skumulowane	34
12.12. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	35
12.13. Ocena możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko	35
12.14. Podsumowanie	35
13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM	39
14. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM	39
15. STRESZCZENIE	40

1. PODSTAWY PRAWNE

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa – dla obrębu Ciepiewowice. Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu studium, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska przyrodniczego. Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

Podstawę formalną opracowania stanowią natomiast uchwała Nr XXX/213/17 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 1 czerwca 2017 r. w sprawie przystąpienia do opracowania do opracowania zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa.

Podstawowe akty prawne wykorzystane przy sporządzaniu prognozy:

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. 2017 r poz. 1405);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 2134 ze zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1121);
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 1446 ze zm.);
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2016, poz. 1987 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1073);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1161);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz.U. z 2014r. poz. 112);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014 r, poz. 1348);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 lipca 2004 r. w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną (Dz.U. z 2004r. Nr 168, poz. 1765);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U z 2016 r. poz. 71 ze zm.).
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (t.j. Dz.U. z 2014 r. poz. 210);
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1131, ze zm.).

2. PRZEDMIOT I METODA SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obejmuje obszar obrębu geodezyjnego Ciepiewowice, znajdujący się w centralnej części gminy Dąbrowa.

Prognoza niniejsza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiązania.

Treść niniejszego opracowania zawiera trzy zasadnicze części. Pierwsza część stanowi ogólną analizę aktualnego stanu środowiska przyrodniczego na obszarze, który obejmuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i terenach przyległych, ze szczególnym uwzględnieniem jego wrażliwości i odporności na degradację, wymogów ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, jego wpływu na środowisko, a także na jakość życia i zdrowia ludzi.

Druga część opracowania stanowi omówienie ustaleń studium, szczególnie tych, które mają wpływ na środowisko przyrodnicze.

Trzecia część jest właściwą prognozą, którą poprzedza ocena dotychczasowych skutków wpływu zagospodarowania przestrzennego na środowisko oraz przewidywanych oddziaływań realizacji zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i ich wzajemne powiązania. W tej części zostały również przedstawione propozycje rozwiązań mogących wyeliminować lub ograniczyć negatywne wpływy na środowisko.

Ocena oddziaływania skutków realizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego zmierzała do rozpoznania wpływu na środowisko przyrodnicze ustaleń studium dla poszczególnych jednostek urbanistycznych i wydzieleniu tych jednostek, na których mogą wystąpić istotne oddziaływania. Ustalono charakter tych oddziaływań na poszczególne składniki środowiska uwzględniając intensywność powodowanych przez nie przekształceń, czas ich trwania oraz ich zasięg przestrzenny. Na podstawie tej oceny dokonano prognozy prawdopodobnych skutków wpływu projektu studium na środowisko przyrodnicze. Zasadniczą część prognozy wykonano w ujęciu tabelarycznym, co pozwala przedstawić oddziaływanie przewidywanego sposobu zagospodarowania wybranych jednostek urbanistycznych na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego.

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 *Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.) z właściwymi organami o których mowa w art. 57 i 58 ww. ustawy.

Podstawowe materiały źródłowe wykorzystane przy sporządzaniu prognozy:

- Absalon D., Jankowski T., Leśniok M., Komentarz do Mapy Hydrograficznej w skali 1:50000, arkusze M-33-48-C, M-33-48-D, M-33-60-A, M-33-60-B, M-33-48-C, M-33-48-D, M-33-60-A, M-33-60-B, Opole – Południe, Uniwersytet Śląski 1997.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa, przyjęte uchwałą Nr V/21/11 Rady Gminy Dąbrowa z dnia 10 lutego 2011 roku,
- Prognoza oddziaływania na środowisko studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa, Regioplan sp. z o.o., Wrocław 2010,
- Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewice, Ekosystem Projekt, Opole 2017,
- Banik J., Dąbrowa – monografia gminy, Opole 2006.
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Opolskiego na lata 2016 – 2020, ALBEKO, Opole 2016,.
- Program Ochrony Środowiska Gminy Dąbrowa,
- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Warszawa 2000.
- Państwowy Instytut Geologiczny, Objaśnienia do Mapy Geośrodowiskowej Polski 1:50000, arkusz Lewin Brzeski (839), Niemodlin (872), Opole Południe (873), arkusz Opole Północ (840), Warszawa 2004.
- Stan środowiska w województwie opolskim w 2016 r., WIOŚ, Opole 2016
- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, zespół autorski, Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego, Opole 2010.
- Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego, zespół autorski, Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego, Opole 2005.
- SDF SOO Bory Niemodlińskie. Ministerstwo Środowiska
- Woś A., Klimat Polski, Warszawa 1999.
- Zarząd Województwa Opolskiego, EcoPlan, Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego na 2016-2020, Opole 2016.

3. ANALIZA STANU ŚRODOWISKA

3.1. Środowisko przyrodnicze

3.1.1. Położenie i rzeźba terenu

Gmina wiejska Dąbrowa położona jest w centralnej części województwa opolskiego, na wysokości od 142 do 195 m n.p.m. Najwyżej położone rejony gminy znajdują się w jej południowo – zachodniej części (punkt o wysokości 195,7 m n.p.m. na zachód od wsi Sokolniki), zaś najniższej usytuowany jest obszar położony w północno – zachodniej części gminy wzdłuż koryta rzeki Odry (142 m n.p.m.). Obszar opracowania zmiany studium obręb Ciepiewice znajduje się w centralnej części gminy Dąbrowa.

Według fizyczno – geograficznej regionalizacji Polski J. Kondrackiego (1998) gmina Dąbrowa umiejscowiona jest w następujących jednostkach:

- megaregion – Europa Środkowa (3),
- prowincja – Niż Środkowoeuropejski (31),
- podprowincja – Niziny Środkowopolskie (318),
- makroregion – Nizina Śląska (318.5),
- mezoregiony: Pradolina Wroclawska (318.52) i Równina Niemodlińska (318.55).

Według J. Kondrackiego zdecydowana większość terenu gminy położona jest w mezoregionie Równiny Niemodlińskiej, w tym obręb Ciepiewowice.

Współczesna rzeźba terenu gminy Dąbrowa jest wynikiem zachodzących tu niegdyś procesów glacialnych, fluwioglacjalnych, peryglacialnych, eolicznych i erozji oraz akumulacji rzecznej, a także działalności człowieka (antropogenicznych). Występujące z różnym natężeniem procesy rzeźbotwórcze doprowadziły do powstania w miarę zróżnicowanego jak na krajobraz nizinny rysu geomorfologicznego, który na zdecydowanej większości obszaru gminy jest jej walorem przyrodniczym i krajobrazowym, bowiem zróżnicowanie rzeźby wpływa na pozostałe komponenty środowiska przyrodniczego, w tym walory florystyczne i faunistyczne.

Najwyżej położone obszary gminy zlokalizowane są w jej południowo – zachodniej części, na zalesionych falistych obszarach Równiny Niemodlińskiej. Jest to teren, na którym występują powierzchniowe wychodnie osadów trzeciorzędowych przykryte najczęściej niewielką warstwą czwartorzędu, a często tylko glebą. Wysokości bezwzględne osiągają tu lokalnie 190 m n.p.m. (na zachód od Dąbrowy) i 175 m n.p.m. (okolice Siedlisk), w większości oscylują wokół wartości 170 – 175 m n.p.m. Najniżej położone obszary gminy znajdują się na terenach dolinnych Odry w północnej części gminy na wysokości Naroka. Obręb Ciepiewowice położony jest w obszarze Równiny Niemodlińskiej i wysokość bezwzględna osiąga tu 165 m n.p.m. Najniżej położona jest część obrębu w Dolinie Borkowickiego Potoku (wysokość bezwzględna na osiąga 155 m n.p.m). Różnica wysokości wynosi więc ok. 10 m, co stanowi niewielkie zróżnicowanie ukształtowania terenu. W obszarze obrębu Ciepiewowice dominują spadki do 2-3%, jedynie w okolicach dawnej fermy drobiu występują spadki 5-8%. Zasadnicza część wsi stanowi wododział. Wysokości względne rzadko przekraczają 5 m. Nie występują strome skarpy utrudniające zabudowę.

Oprócz naturalnych form morfologicznych, aktualne ukształtowanie powierzchni jest również skutkiem działalności antropogenicznej w wyniku, której powstały formy wypukłe: nasypy drogowe i kolejowe, wały przeciwpowodziowe oraz zagłębienia po wyrobiskach kruszyw naturalnych, w obszarze wsi nie występują istotne antropologiczne formy rzeźby terenu.

3.1.2. Budowa geologiczna

Omawiany teren leży w obrębie dwóch jednostek strukturalnych: monokliny przedsudeckiej (wschodnia część gminy) oraz górnokredowej depresji śląsko – opolskiej (część zachodnia). Obręb Ciepiewowice znajduje się w obszarze obydwu ww jednostek. Monoklinę przedsudecką tworzą osadowe serie skalne należące do permu i triasu, w podłożu których występują dolnokarbońskie szarogłazy i łupki. Na utworach monokliny zalegają osady kredy górnej stanowiące część wschodniego skrzydła niecki kredy opolskiej. Przykryte są one skałami młodszymi: trzeciorzędowymi i czwartorzędowymi. Na powierzchni terenu odsłaniają się osady czwartorzędu i lokalnie kredy górnej (poza teren gminy). Starsze utwory znane są tylko z wierceń badawczych.

Spąg Monokliny Przedsudeckiej zalega na metamorficznych utworach proterozoicznych na głębokości ok. 600 m ppt. Wyżej zalega seria 65 m osadów permu, w większości piaskowców i zlepieńców. Stanowią one spąg Monokliny. Nad nimi występuje 75 m osadów dolnego triasu, następnie ok. 130 m wapienia muszlowego, 90 m górnego triasu, który kończy serie osadowe Monokliny.

Nad nią występuje ok. 100 m warstwa osadów Depresji (górną kreda).

Osady trzeciorzędowe zalegają na zróżnicowanej głębokości. Ich miąższość dochodzi do 80 m.

Depresja Śląsko-Opolska zalega częściowo na osadach Monokliny. Wschodnia granica wyklinowujących się utworów Depresji przebiega południkowo w okolicach wschodnich granic Opola. Stąd w kierunku zachodnim miąższość utworów Depresji wzrasta. Wypełnieniem litologicznym tej jednostki są osady węglanowe górnej kredy: koniak w stropie, pod nimi turonu, a następnie w spągu cenomanu. Na terenie wsi na powierzchni te osady nie występują.

Z nastaniem ery kenozoicznej część starszych utworów litologicznych została przykryta osadami neogenu. Na terenie wsi osadzały się w płytkich zbiornikach słodkowodnych Basenu Środkowopolskiego warstwy itów poznańskich, przewarstwione piaskami, z lokalnymi soczewkami węgla brunatnych.

U schyłku trzeciorzędu, na przełomie miocenu i pliocenu zaczął się formować dzisiejszy system hydrograficzny Odry. W wyniku podniesienia terenu w czasie wypiętrzenia Sudetów znacznie zwiększyła się zdolność erozyjna i transportowa sieci rzecznej. Rzeki niosły dużą ilość materiału wietrzeniowego, a do biegu wykorzystaly południkowe strefy

uskoków plioceńskiej orogenezy alpejskiej. Ówczesna Odra płynęła na zachód od dzisiejszej doliny, omijając ostańcowy Garb Opolski. Pozostałościami eoplejstocenijskiej pradoliny Odry są wyniesione żwiry rzeczne.

W plejstocenie na terenie wsi doszło do sukcesywnego zasypywania i odnawiania doliny Odry, aż ostatecznie w stadiale Warty zlodowacenia środkowopolskiego dolina uległa całkowitemu zasypaniu. Jej pozostałością jest dolina kopalna zajmująca centralną i wschodnią część wsi i mająca bardzo duże znaczenie hydrogeologiczne.

Ze zlodowaceniami, oprócz powstania pradoliny Odry, wiąże się również występowanie na terenie wsi osadów wodnolodowcowych, a lokalnie także glin zwałowych. Są to osady dominujące na powierzchni. Wszystkie występujące płatowo osady polodowcowe związane są z ostatnim zlodowaceniem, które sięgnęło tego obszaru – zlodowaceniem środkowopolskim (stadiał maksymalny). Występują tu gliny, piaski, żwiry i mułki rzeczne oraz wodnolodowcowe. Miąższość czwartorzędowego lodowcowego na obszarze wsi jest bardzo zróżnicowana. W dolinach kopalnych sięga ok. 40-60 m, na pozostałym obszarze zaledwie kilka metrów.

Osady holocenijskie (postglacialne) terenu gminy to głównie osady rzeczne związane z akumulacją Borkowickiego Potoku w południowej części wsi. Pod względem litologicznym stanowią je mady, mułki, piaski i żwiry rzeczne, rzadziej płytkie torfy i namuły. Ich łączna miąższość nie przekracza zwykle 2 m. Wierzchnią warstwę stanowią zróżnicowane w miąższości mady. Lokalnie na małych powierzchniach w obniżeniach występują również namuły i namuły z torfami.

Przydatność poszczególnych osadów geologicznych do zabudowy przedstawiona została w kartograficznej części opracowania.¹

3.1.3. Surowce mineralne

Na terenie gminy znajdują się 3 udokumentowane złoża kopalin pospolitych: „złoża surowców ilastych ceramiki budowlanej „Dąbrowa Niemodlińska”, złoża ilitów ceramicznych „Komprachcice” oraz złoża kruszywa naturalnego „Narok”.

W obszarze opracowania zmiany studium nie występują udokumentowane złoża surowców mineralnych.

3.1.4. Gleby

W Obszarze obrębu Ciepiewowice przeważają gleby gliniaste wytworzone na stanowiących większość obszarową rezyduach polodowcowych lub madach rzecznych.

Spośród podstawowych jednostek typologicznych gleb Polski (Dobrzański, Zawadzki red. 1995) na terenie gminy wyróżnia się występowanie następujących typów (Atlas... 1997):

- Gleby autogeniczne - są najliczniej reprezentowanymi typami gleb badanego terenu. W grupie tej wyróżnia się:
 - Gleby czarnoziemne i czarnoziemy zdegradowane - reprezentowane przez gleby szarobrunatne i czarnoziemy zdegradowane. Występują one na niewielkich obszarach wyżej położonych teras nadzalewowych.
 - Gleby brunatnoziemne – reprezentowane przez gleby brunatne właściwe i wylugowane, występują na znacznych terenach północnej i zachodniej części wsi. Mają znaczną wartość rolniczą i często IIIa i IIIb klasę.
 - Gleby bielicoziemne – reprezentowane są przez gleby rdzawe i gleby bielice zajmujące część wsi na północ od zabudowy.
- Gleby semihydrogeniczne – reprezentowane są lokalnie, w małych powierzchniach na całym badanym obszarze przez gleby opadowo-glejowe i gruntowo-glejowe. Występują zazwyczaj w nieckach bezodpływowych lub o utrudnionym odpływie.
- Gleby hydrogeniczne - reprezentowane są przez: Gleby pobagienne – murszowe i murszowate, obejmują tereny zmeliorowanych i odwodnionych torfowisk w dolince Borkowickiego Potoku.
- Gleby napływowe - reprezentowane są przez rząd gleb aluwialnych, typ mad rzecznych. Występują w zwartych zasięgach w dolinie Borkowickiego Potoku.
- Gleby antropogeniczne - reprezentowane są głównie przez gleby industrio- i urbanoziemne stref zabudowanych.¹

Obręb Ciepiewowice posiada średnią jakość gleb. Część centralna obrębu (obszar zabudowy wsi z terenami sąsiednimi to gleby klas słabszych z przewagą klas IV i V. W obszarze wzdłuż Borkowickiego Potoku oraz w północno – wschodniej części obrębu występują gleby wyższych klas chronionych IIIa i IIIb.

¹ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice, Ekosystem Projekt, Opole 2017

3.1.5. Warunki klimatyczne

Klimat gminy podobnie jak całej polski jest przejściowy, kontynentalno – morski, kształtowany na przemian przez masy powietrza napływające z Oceanu Atlantyckiego lub wschodniej Europy i Azji. Według A. Wosia (1999) gmina położona jest w regionie dolnośląskim południowym. Niezależnie od podziałów rejon gminy należy do najcieplejszych w Polsce i charakteryzuje się: przewagą wpływów oceanicznych, mniejszymi od przeciętnych amplitudami temperatur, wczesną wiosną, długim ciepłym latem, łagodną i krótką zimą oraz malejącymi opadami w kierunku centrum kraju.

Reprezentatywne dla gminy Dąbrowa będą dane charakteryzujące klimatyczny region dolnośląski jako całość. Według pomiarów średnia temperatura roczna z wielolecia 1951 – 1980 wynosi około 8,2°C; stycznia (-1,9°C), a lipca 17,8°C. W skali roku średnia liczba dni przymrozkowych, to jest takich, w których temperatura powietrza może wynieść 0°C wynosi 86, dni mroźnych z ujemną temperaturą powietrza w ciągu całej doby jest 29, zaś dni ciepłych z temperaturą minimalną powyżej 0 °C jest 250. Izoamplitudy roczne kształtują się na poziomie 19 – 20°C.

Suma rocznego opadu wynosi 600 – 700 mm, w tym półroczna chłodnego (listopad – kwiecień) około 200 – 250 mm. Opady półroczna ciepłego (maj – październik) osiągają 400 – 450 mm. Pierwszy śnieg pojawia się około połowy listopada, a ostatni na przełomie marca i kwietnia. Pokrywa śnieżna utrzymuje się średnio przez 45 – 65 dni. Jej grubość waha się w przedziale 15 – 20 cm. Okres występowania pokrywy śnieżnej przerywany jest częstymi odwilżami. W tym czasie opad zimowy stanowi deszcz.

Najczęstsze wiatry wieją z sektorów: północnego, zachodniego i południowego. Stanowią około 70% częstości wiatru. Ich średnia prędkość oscyluje w granicach 3,3 m/s. Średnia roczna liczba dni w okresie 1951 – 1985 z wiatrem bardzo silnym (prędkość powyżej 15 m/s) wynosi 2, z wiatrem silnym (prędkość od 10 do 15 m/s) wynosi około 20 – 30, zaś średnia roczna częstość występowania ciszy i słabego wiatru (prędkość poniżej 2 m/s) wynosi około 60% dni w roku.

Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewice (Ekosystem Projekt, Opole 2017) wyróżnia na terenie obrębu Ciepiewice dwie strefy o różnicowanych warunkach mikroklimatycznych, mających wpływ na osadnictwo:

- strefę południowo-zachodnią dolinną – obejmuje dno doliny Borkowickiego Potoku oraz obniżenie terenowe na wschód od doliny. Występują tu najmniej korzystne warunki do zabudowy. Niższa jest temperatura powietrza, lokalnie tworzą się zastoiska masy zimnego powietrza spływającego z wysoczyzn. Większa jest wilgotność powietrza, częstotliwość mgieł i radiacyjnych przymrozków. Mniejsza jest insolacja,
- strefę centralną, północną i wschodnią wysoczyznową – obejmuje wzniesienia ok. 10 m ponad dno doliny. Jest to strefa o najkorzystniejszych warunkach do zabudowy z wyjątkiem stoków o wystawie północnej. Występuje tu korzystne nasłonecznienie (z wyjątkiem stoków północnych), nie tworzą się zastoiska zimnych mas powietrza, mniej jest mgieł i przymrozków, korzystniejsze są warunki termiczne i wilgotnościowe.

3.1.5. Wody podziemne

Według regionalizacji zwykłych wód podziemnych obszar gminy leży w obrębie rejonu opolskiego, w subregionie triasu opolskiego regionu śląsko – krakowskiego. Wody podziemne w obrębie gminy występują w utworach: czwartorzędowych, trzeciorzędowych, kredy, triasu i permu. Zróżnicowana budowa geologiczna podłoża sprawia, że warunki występowania i krążenia wód podziemnych są w tym rejonie bardzo skomplikowane.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym problemowym wsi Ciepiewice (Ekosystem Projekt, Opole 2017) tereny wsi charakteryzują się zróżnicowaną głębokością zalegania pierwszego poziomu wodonośnego. Jest to związane ze zróżnicowaną rzeźbą terenu i budową geologiczną powierzchniowych warstw litologicznych. W ogólnym zarysie zwierciadło tych wód położone jest na głębokości 1-2 m na najniższych położonych obszarach dolin rzecznych i w obniżeniach bezodpływowych na terasach rzecznych (na części obszarów woda stagnuje przez pewną część roku na powierzchni, a przez większość roku na głębokości < 1,0 m ppt.), oraz 2-10 m ppt na terenach wysoczyznowych opadających skłonami do dolin rzecznych.

Na terenie wsi wody użytkowe występują w czterech poziomach wodonośnych:

- czwartorzędowym – są to głównie wody płytko zalegające od 1,0 do 10 m ppt w obrębie osadów plejstoceniowych i holoceńskich. Znaczenie mają jedynie w dolinie Borkowickiego Potoku, a przede wszystkim w kopalnej dolinie przebiegającej z południowego wschodu na północny zachód i zajmującej znaczną część wsi. Miąższość osadów wodonośnych wzrasta do kilkudziesięciu metrów. Poza dolinami kopalnymi ze względu na niewielką miąższość pokrywy plejstocenu wody te nie występują lub nie mają znaczenia. Przez teren wsi przebiega odgałęzienie podstawowej doliny kopalnej – rynną Naroku i Poręby. Na południe od terenów wsi duża wydajność wód z kopalnej doliny czwartorzędowej spowodowała wyznaczenie obszaru GZWP 337. W dolinach kopalnych występują często 2 warstwy wodonośne przedzielone wkładką glin zwałowych. Wody dolnej warstwy występują pod ciśnieniem hydrostatycznym i są lepiej izolowane niż warstwy wierzchniej. Łącznie ocenia się miąższość warstw wodonośnych na ok. 40-60 m. Rynny głęboko rozcinają podłoże geologiczne, w tym osady kredy

i trzeciorzędu. Stanowią dla tych osadów dren. Kontakt hydrauliczny między poziomami jest więc bardzo istotny, możliwe jest bowiem przedostawanie się zanieczyszczeń między tymi poziomami wodonośnymi.

- dolnotriasowym – poziom ten o bardzo dużej wydajności zalega na głębokości przekraczającej 300 m i nie jest użytkowany. Wody występują w ośrodku porowym w piaskowcach i szczelinowym w wapieniach. GZWP 335 w osadach dolnotriasowych występuje pod powierzchnią całej wsi. Jest tu jednak dobrze izolowany, w przeciwieństwie do poziomów w kopalnych dolinach czwartorzędowych.

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych

Według Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) (Kleczkowski, 1990) na terenie gminy Dąbrowa wyodrębniono trzy zbiorniki: GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie, GZWP nr 336 „Niecka Opolska”, GZWP nr 338 „Paczków – Niemodlin.

Obręb Ciepiewowice położony jest w granicach GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie” – triasowy zbiornik szczelinowo – porowy, wykształcony w poziomie wodonośnym dolnego i górnego pstręgo piaskowca zalega częściowo pod GZWP nr 333 („Opole – Zawadzkie”). Zajmuje powierzchnię 2050 km² i posiada szacunkowe zasoby dyspozycyjne w wysokości 50 tys. m³/d, a moduł zasobowy osiąga 0,28 l/s·km². Średnia głębokość ujęć wynosi od 100 do 600 m. Drenaż zbiornika odbywa się w dolinie rzeki Odry. Wieloletnia eksploatacja przez głębokie na 200 – 750 m studnie doprowadziła do obniżenia zwierciadła wody i powstania technicznych problemów z poborem wody. W obszarach o ustabilizowanej równowadze między zasilaniem i eksploatacją studnie te funkcjonują dobrze i dostarczają wysokiej jakości wody. Zbiornik obejmuje obszar całej gminy i aktualnie nie jest eksploatowany.

3.1.7. Wody powierzchniowe

Obecna sieć hydrograficzna nawiązuje do morfologii oraz budowy geologicznej występującej na terenie gminy Dąbrowa. Generalnie w układzie sieci rzecznej rejonu środkowej Odry charakterystyczny jest łamany kształt cieków. Sieć hydrograficzna składa się z odcinków południkowych i poprzecznych do nich odcinków równoleżnikowych. Taki układ sieci rzecznej jest pozostałością po epoce lodowcowej. Podczas zlodowaceń powstawały odcinki równoleżnikowe, a podczas interglacjalów rzeki tworzyły odcinki południkowe.

Obszar gminy Dąbrowa w całości należy do dorzecza Odry i jest odwadniany przez jej dopływy. Ponadto na terenie gminy występują 3 główne zlewiska dopływów Odry:

- Nysy Kłodzkiej – reprezentowanej przez dorzecze Ścinawy Niemodlińskiej (zlewnie cieków Borkowickiego i Wytoki) na zachód od wododzielnych wzniesień zlokalizowanych na zachód od Dąbrowy,
- Dożyny (Krzywuli) – odwadniającej centralną część gminy,
- Prószkówki (Prószkowskiego Potoku) – odwadniającego wschodnią część gminy.

Wieś Ciepiewowice charakteryzuje się ubogim systemem wód powierzchniowych, na który składają się:

- Potoku Borkowickiego odwadniającego południowo-zachodnią część gminy do Ścinawy Niemodlińskiej,
- liczne mniejsze cieki i rowy melioracyjne,
- jeden większy zbiornik wodny przy linii kolejowej w południowej części wsi.

Rzeki obszaru opracowania zmiany studium należą do rzek typowo nizinnych o niwalno-fluwialnym reżimie zasilania. Pod względem gęstości sieci rzecznej obszar charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem. Największą gęstością systemu hydrograficznego charakteryzuje się dolina Borkowickiego Potoku. Pozostała część wsi ma charakter wododziałowy.²

Najniższe części doliny są zagrożone zalewami powodziowymi i podtopieniami.

W obszarze opracowania nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodziowego, objęte ochroną prawną zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U 2017 poz.1566 ze zm.).

3.1.8. Flora

Szata roślinna gminy Dąbrowa jest stosunkowo bogata. Szczególne warunki fizjograficzne gminy decydują o tym, że zachowała ona część swoich walorów przyrodniczych pomimo znacznych przekształceń antropogenicznych. Bogactwo roślinności jest odzwierciedleniem dużej ilości siedlisk jakie wykształciły się tu w wyniku zróżnicowanej rzeźby terenu, warunków klimatycznych i wilgotnościowych. Duże zróżnicowanie warunków edaficznych umożliwiło rozwój wielu zbiorowiskom roślinnym, zarówno naturalnym (leśne, wodne, szuwarowe) jak i półnaturalnym i antropogenicznym (łąkowe, polne, ruderalne). Dominującym krajobrazem gminy Dąbrowa jest krajobraz rolniczy, bowiem wczesne osadnictwo na tym terenie zmniejszyło znacznie areal występowania lasów wskutek wyrębu drzew i rozwojowi rolnictwa. Wśród naturalnych i półnaturalnych zbiorowisk najczęściej spotykane są zbiorowiska polne i łąkowe (centralna i wschodnia część gminy) oraz

² Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice, Ekosystem Projekt, Opole 2017

leśne, których większe powierzchniowo kompleksy zachowały się w południowo – zachodniej i północno – zachodniej części gminy.

Zgodnie z opracowaniem ekofizjograficznym problemowym wsi Ciepiewowice (Ekosystem Projekt, Opole 2017)

Potencjalną roślinność naturalną wsi, czyli taką, która występowałaby, gdyby nie antropopresja stanowią:

- w dolinie potoku Borkowickiego łąkowe lasy wiązowe *Ficario-Ulmetum chrysosplenietosum*,
- na zachód od potoku grądy środkowo-europejskie *Galio Carpinetum* odmiana śląsko-wielkopolska, forma niżowa, seria żyzna częściowo również grądy subkontynentalne *Tilio Carpinetum*
- obszary wysoczyznowe – kontynentalne bory mieszane *Querco Pinetum* oraz niżowo-środkowoeuropejskie dąbrowy acidofilne *Calamagrostic-Quercetum*).

Potencjalna roślinność naturalna wsi to zróżnicowane gatunkowo lasy z dominacją borów na najwyższej położonych terenach i lasów liściastych na pozostałym terenie.

Na rzeczywistą roślinność składa się około 50 zespołów i zbiorowisk roślinnych. Najcenniejsze i najbogatsze pod względem florystycznym są zbiorowiska łąkowe i leśne. Najbardziej pospolitymi zbiorowiskami wsi są zespoły roślinne chwastów użytków rolnych, zarówno upraw zbożowych, jak i okopowych. Ale nawet wśród tych antropogenicznych zbiorowisk możemy spotkać ciekawe i zanikające zespoły roślin, których zachowanie leży w interesie ochrony przyrody i harmonijnego krajobrazu kulturowego.

Opracowanie ekofizjograficzne wskazuje na potrzebę ochrony najcenniejszych zbiorowisk łąkowych i leśnych z uwagi na następujące zagrożenia:

- zmiany w stosunkach wodnych podmokłych łąk mogą spowodować nieodwracalne zmiany w ich składzie gatunkowym
- Zaniechanie koszenia podmokłych łąk powoduje natomiast zarastanie roślinnością krzewiastą i zanik interesujących zbiorowisk roślinnych i co za tym idzie zmniejszenie wysokich walorów florystycznych
- Zbiorowiska leśne zagrożone są głównie przez zmianę warunków hydrologicznych siedlisk. Wynikiem tego jest proces zanikania lasów łągowych i grądowych,
- Zagrożeniem dla zbiorowisk murawowych jest ich zarastanie na drodze naturalnej sukcesji roślinnej.

Na terenie obrębu Ciepiewowice występuje wiele zbiorowisk objętych ochroną oraz rzadkich i zanikających w skali kraju. Część z nich zostały wymienione w załączniku Dyrektywy Habitatowej (DH) Unii Europejskiej o ochronie naturalnych siedlisk oraz dziko żyjącej fauny i flory. Szczegółowy wykaz najcenniejszych zespołów zbiorowisk roślinnych zawiera Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice, Ekosystem Projekt, Opole 2017.

Na terenie wsi:

❖ stwierdzono występowanie następujących siedlisk chronionych:

- grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*),
- łąg jesionowo-olszowy (*Fraxino-Alnetum=Circae-Alnetum*),
- łąg wiązowo-jesionowy (*Ficario-Ulmetum campestris*),
- łąg topolowo-wierzbowy (*Salici-Populetum*),

Stanowią one zwartą strefę siedlisk 91E0, 91F0 i 9170 zlokalizowaną w granicach lasów chronionych w SOO Natura 2000 Bory Niedmodlińskie.

❖ stwierdzono występowanie ostoi florystycznych:

- kompleks leśny wzdłuż linii kolejowej w granicach SOO Natura 2000 Bory Niemodlińskie,
- kompleks łąkowy w dolinie Borkowickiego Potoku.

❖ nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin.³

Niepokojącym procesem, na który szczególnie wskazuje opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice jest postępująca zabudowa Borkowickiego Potoku. Z uwagi na warunki fizjograficzne oraz szczególne warunki przyrodnicze obszar doliny Borkowickiego Potoku powinien pozostać niezabudowany.

3.1.9. Fauna

Centralna, część gminy Dąbrowa, w której położony jest obręb Ciepiewowice, charakteryzuje się silnym przekształceniem ekosystemów. W rejonach tych skład fauny dostosowany jest do aktualnej struktury siedliskowej. Małe zróżnicowanie siedlisk oraz istniejąca zabudowa powoduje, że na tym obszarze dominują gatunki pospolite, towarzyszące ekosystemom

³ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice, Ekosystem Projekt, Opole 2017

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

rolniczym oraz związane z siedliskami ludzkimi. Charakteryzują się one umiejętnością dostosowania do silnie przekształconych ekosystemów i często szeroką tolerancją ekologiczną na różne czynniki środowiskowe.

Na terenie obrębu Ciepiewowice ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice wyróżnia następujące przenikające się zgrupowania fauny:

- zgrupowanie fauny terenów upraw rolnych gruntów ornych z lokalnymi zadrzewieniami – występuje na całym obszarze wsi z wyjątkiem kompleksów leśnych Borów Niemodlińskich linii kolejowej oraz dolin rzecznych. Na terenach przyległych do doliny Borkowickiego Potoku zespół ten przenika się z zespołami faunistycznymi typowymi dla obszarów wodno-błotnych, a na obszarach wsi z zespołami typowymi dla terenów zabudowanych. Do gatunków stwierdzanych w tej strefie należą m.in.: skowronek *Alauda arvensis*, przepiórka *Coturnix coturnix*, kuropatwa *Pedrix pedrix*, bażant *Phasianus colchicus*, zając *Lepus caesus*, ropucha szara *Bufo bufo*, nornik zwyczajny *Microtus arvalis*, mysz domowa *Mus musculus*, kret *Talpa europaea*. Zgrupowanie nie ma wysokich walorów przyrodniczych godnych szczególnej ochrony.
- zgrupowanie fauny terenów strefy ekotonowej kompleksów leśnych – występuje w strefie granicy las – pole, w największym natężeniu na zachodzie przy kompleksie leśnym Borów Niemodlińskich oraz przy mniejszych kompleksach leśnych. Do gatunków stwierdzanych w tej strefie należą potrzęszc *Miliaria calandra*, myszołów *Buteo buteo*, jastrząb *Accipiter gentilis*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, słowik rdzawy *Luscinia megarynchos*, kos *Turdus merula*, drozd śpiewak *Turdus philomelos*, cierniówka *Sylvia communis*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, ropucha paskówka *Bufo calamita*, jelen *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*. Zgrupowanie to ma duże znaczenie dla zachowania różnorodności przyrodniczej wsi i powinno być w studium i planach chronione, w szczególności ważne jest zachowanie odpowiedniego rozwinięcia granicy las – trwałe użytki zielone. Na tej granicy występują najcenniejsze gatunki. Dobrze zachowane sąsiedztwo tego typu występuje w dolinie Borkowickiego Potoku.
- zgrupowanie fauny terenów zurbanizowanych – występuje na zabudowanych obszarach wsi – jest to zgrupowanie gatunków podobnych do strefy gruntów ornych, tyle, że bardziej zubożone pod względem bioróżnorodności występujących taksonów. Nie ma znaczenia waloryzacyjnego i nie musi podlegać szczególnej ochronie,
- zgrupowanie fauny naturalnych łąkowych, szuwarowych i leśnych obszarów wodno-błotnych – występuje na terenie doliny Borkowickiego Potoku. Do gatunków, które można stwierdzić na tych terenach należą m.in.: derkacz *Crex crex*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka szara *Ficedula parva*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius* i zielonosiwy *Picus viridis*, kanie *Milvus* sp., większość krajowych gatunków płazów i wiele innych gatunków. Fauna obszarów wodno-błotnych charakteryzuje się najwyższymi walorami przyrodniczymi. Naturalne leśne i otwarte siedliska dla tego zgrupowania fauny powinny w studium i planie podlegać bezwarunkowej ochronie. Najważniejszymi gatunkami zgrupowania podlegającymi ochronie są: błotniak stawowy, żuraw, derkacz, gąsiorzek i ortolan, jarzębatka, bocian czarny, bocian biały, trzmiełojad, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, średni i czarny, muchołówka białoszyja, muchołówka mała. Gatunki te są chronione w UE.
- zgrupowanie fauny typowej dla wnętr dużych kompleksów leśnych – występuje w obrębie kompleksu Borów Niemodlińskich przy linii kolejowej. W porównaniu do innych stref charakteryzuje się występowaniem dużych ssaków łownych, w szczególności jelenia i dzika. Generalnie różnorodność faunistyczna w tej grupie jest bardzo duża i obejmuje zarówno bezkręgowce, jak i kręgowce. Występujące tu gatunki najmniej ulegają synantropizacji. Zgrupowanie ma bardzo duże znaczenie waloryzacyjne.

Obszar wsi charakteryzuje się poza niewielkimi terenami w dolinie Borkowickiego Potoku oraz dużymi kompleksami leśnymi, niewielkimi walorami faunistycznymi. Występujące tu gatunki są w większości pospolite w całym regionie.

Dolina Borkowickiego Potoku poza potencjałem w zakresie możliwości osiedlania się rzadkich i chronionych gatunków zwierząt ma również duże znaczenie migracyjne w szczególności w zakresie migracji ptactwa wodno-błotnego, ryb i płazów. Jest lokalnym korytarzem ekologicznym, którego struktura powinna być zachowana.

Jako ostoje fauny, opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice wykazało:

- kompleks leśny wzdłuż linii kolejowej z przyległymi drobnopowierzchniowymi ekosystemami łąkowymi
- obszar z szuwarami, zadrzewieniami i podmokłymi ziołoroślami na południowy wschód od ul. Parkowej i Sportowej.

3.2. Stan środowiska i źródła zanieczyszczeń

3.2.1. Stan czystości powietrza atmosferycznego⁴

Stopień zanieczyszczenia powietrza wiąże się z ilością i rodzajem wprowadzanych do atmosfery substancji. Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza jest emisja antropogeniczna, wynikająca z działalności człowieka. Jakość powietrza atmosferycznego na omawianym terenie kształtowana jest w dużym stopniu przez emisję zanieczyszczeń pochodzących z zakładów produkcyjno – usługowych, indywidualnych źródeł grzewczych oraz przez komunikację drogową.

Gmina Dąbrowa leży w centralnej części województwa opolskiego. Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych z zakładów zlokalizowanych na terenie Opola i okolicy, ma bezpośredni wpływ na stan powietrza w gminie. Rozkład przestrzenny zanieczyszczeń zależy w 70% od czynników meteorologicznych, w których skład wchodzi: prędkość i kierunek wiatru, wartość ciśnienia atmosferycznego i temperatury oraz ilość opadów. Wielkość emisji zanieczyszczeń na terenie gminy można szacować na podstawie pomiarów wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez WIOŚ w Opolu.

Według danych GUS, z terenu województwa opolskiego w 2016 r., z zakładów szczególnie uciążliwych dla środowiska, wyemitowano łącznie 46 tys. ton zanieczyszczeń przemysłowych (3% emisji krajowej), w tym: 1,3 tys. ton pyłów oraz 44,7 tys. ton gazów (bez dwutlenku węgla). W skali kraju, Opolszczyzna zajęła 13 pozycję z uwagi na emisję do powietrza pyłów i 8 z uwagi na emisję gazów. Dokonując analizy emisji zanieczyszczeń do powietrza w województwie opolskim, można stwierdzić zdecydowaną przewagę emisji gazów (97%) nad emisją pyłów (3%). Wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych uzyskane w 2016 roku, utrzymywały się na zbliżonym poziomie, w odniesieniu do 2015 roku.

Rozpatrując rozkład wielkości emisji w skali województwa, można zauważyć dominujący wpływ trzech powiatów: krapkowickiego, opolskiego i kędzierzyńsko-kozielskiego. Łączna emisja do powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w tych powiatach wyniosła w 2016 roku 65% całkowitej wojewódzkiej emisji pyłów oraz 82,5% całkowitej emisji gazów. Zestawiając dane otrzymane w roku 2016 z danymi z roku 2006, można zaobserwować następujące zmiany:

- zanieczyszczenia pyłowe – spadek emisji o 67,2%,
- zanieczyszczenia gazowe – spadek emisji o 24,7%, z czego:
 - dwutlenek siarki – spadek o 30,0%,
 - tlenki azotu – spadek o 45,5%,
 - tlenek węgla – spadek o 4,7%.

Na podstawie danych dotyczących wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza, można zaobserwować wyraźny, sukcesywny spadek wartości w ostatnim dziesięcioleciu.

Zestawienie wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych ogółem, uzyskanych w latach 2006-2016, wykazało jednoznaczne obniżenie emisji w przypadku tych zanieczyszczeń. W omawianym przedziale czasowym, charakter spadkowy zaobserwować można również dla wielkości emisji ze spalania paliw. Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych do powietrza, otrzymana w 2016 roku, uległa obniżeniu w stosunku do roku 2006. Redukcji uległa również emisja dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz tlenku węgla w stosunku do 2006 roku. Najwyższe wartości notowano w latach 2010-2011 i od tego czasu można obserwować tendencję spadkową.

❖ Dwutlenek siarki

Na Opolszczyźnie stężenia dwutlenku siarki utrzymują się na niskim poziomie i już od wielu lat nie wykazują przekroczeń standardów jakości powietrza, ustalonych dla tego zanieczyszczenia. Okresem dominującej emisji dwutlenku siarki jest sezon grzewczy i właśnie w tym czasie obserwuje się najwyższy poziom stężeń tego zanieczyszczenia. Stężenia zmierzone w okresie zimowym (grzewczym: październik – marzec), są zwykle kilkukrotnie wyższe niż w okresie letnim (pozagrzewczym: kwiecień – wrzesień).

❖ Dwutlenek azotu

Prowadzone w latach 2012 – 2016 pomiary stężeń dwutlenku siarki na terenie województwa opolskiego, nie wykazują przekroczeń wartości normatywnych. W przeciągu pięciu ostatnich lat, wartości średnich stężeń NO₂ utrzymywały się na zbliżonym, średnim poziomie, przy czym nieznaczne wzrosty i spadki zaobserwowano na poszczególnych stacjach pomiarowych. W 2016 roku na wszystkich stanowiskach nastąpiło nieznaczne pogorszenie jakości powietrza w odniesieniu do roku poprzedniego.

❖ Benzen

Dokonując analizy pięcioletniego okresu badawczego w zakresie stężeń benzenu, można zauważyć, że najwyższe stężenia tego zanieczyszczenia rejestrowano na stacjach pomiarowych w Kędzierzynie-Koźlu i w Zdieszowicach, szczególnie w roku 2012 i 2016. Na pozostałym obszarze województwa, gdzie brak jest przemysłu odpowiedzialnego za

⁴ Raport Stan środowiska w województwie Opolskim w roku 2016, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Opole 2017

emisję benzenu do powietrza, poziom jego stężeń był niższy i w roku 2016 maksymalne zarejestrowane stężenie średnioroczne wyniosło 2,1 µg/m³, osiągając 42% wartości kryterialnej.

❖ **Pył zawieszony PM10**

Przeprowadzone w 2016 roku pomiary wykazały, że wartość średnioroczna pyłu PM10 utrzymywała się poniżej wartości dopuszczalnej, natomiast przekroczenia 24-godzinnej wartości dopuszczalnej zarejestrowano na wszystkich stanowiskach mierzących stężenia pyłu PM10 (tabela 1.5). Liczba dni z przekroczeniami 24-godzinnej wartości dopuszczalnej, mieściła się w przedziale od 35 dni w Kędzierzynie-Koźlu do 75 dni w Zdziechowicach, przy czym dopuszczalna częstość przekroczeń wynosi 35 dni w roku. Wyraźnie zauważalna jest sezonowość stężeń pyłu PM10 najwyższe stężenia zaobserwowano w okresie grzewczym, gdzie poziom pyłu osiągnął prawie dwukrotnie wyższe wartości niż w sezonie pozagrzewczym. Istotny wpływ na poziomy stężeń pyłu ma tzw. niska emisja, czyli procesy związane z ogrzewaniem indywidualnym.

❖ **Pył zawieszony PM2,5**

Pomiary pyłu zawieszonego PM2,5 prowadzi się na potrzeby wyznaczenia wskaźnika średniego narażenia w aglomeracjach i miastach o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. (w celu ustalenia krajowego celu redukcji narażenia na pył PM2,5), a także na potrzeby ocen jakości powietrza. Z uzyskanych w 2016 roku wyników pomiarów stężeń pyłu zawieszonego PM2,5 można zauważyć, że podobnie jak w latach wcześniejszych, najwyższe stężenia średnie wystąpiły w Kędzierzynie-Koźlu. Stwierdzono tam przekroczenie wartości normatywnej. Natomiast na stacjach w Opolu i Kluczborku wartość kryterialna została dotrzymana. Podobnie jak w przypadku pyłu zawieszonego PM10, można zauważyć sezonowość występowania wysokich stężeń tego zanieczyszczenia, stężenia uzyskane w okresie grzewczym osiągnęły 2-krotnie wyższe wartości niż w sezonie pozagrzewczym.

❖ **Metale ciężkie w pył zawieszonym PM2,5**

Analizując wyniki pomiarów z 2016 roku, można stwierdzić że stężenia metali oznaczanych w pył zawieszonym PM10 utrzymywały się poniżej wartości docelowej w przypadku arsenu, kadmu i niklu oraz wartości dopuszczalnej w przypadku ołowiu.

Powyższe dane pośrednio przedstawiają stan czystości powietrza atmosferycznego na obszarze objętym opracowaniem. Stan ten w dużej mierze kształtują emitory zlokalizowane poza gminą a więc również poza obrębem Ciepiewowice. Głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza występującymi w Gminie Dąbrowa i obrębie Ciepiewowice są w szczególności:

- energetyczne spalanie paliw,
- niska emisja,
- komunikacja,
- emisja niezorganizowana.

Na terenie Gminy Dąbrowa nie ma przemysłu, który można zakwalifikować jako szczególnie uciążliwy ze względu na ochronę powietrza atmosferycznego. Na terenie obrębu Ciepiewowice brak jest zakładów przemysłowych. Głównym źródłem zanieczyszczenia jest emisja substancji toksycznych z procesów spalania paliw dla potrzeb grzewczych (emisja niska).

Komunikacja stanowi źródło emisji gazów: tlenków węgla, dwutlenków węgla, tlenków azotu, pyłów zawierających: związki ołowiu, kadmu, niklu i miedzi oraz substancji toksycznych: wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, benzo(a)pirenu i lotnych związków organicznych (benzenu).

3.2.2. Stan czystości wód⁵

Woda stanowi czynnik niezbędny do życia na Ziemi, a tym samym podlega niekwestionowanej ochronie. Główne presje wywierane na środowisko wodne to:

- pobór wód na różne cele,
- emisja ścieków komunalnych i przemysłowych ze zorganizowanych źródeł (oczyszczalni ścieków),
- zanieczyszczenia obszarowe.

❖ **Wody powierzchniowe**

Oceny jednolitych części wód, kontrolowanych w 2016 roku przez WIOŚ w Opolu, wskazują na dobry stan tylko jednej jednolitej części wód powierzchniowych – Kanał Hutniczy – Zawadzkie. W przekroju granicznym (Złoty Potok – powyżej granicy RP), kontrolowanym w 2016 r. jedynie w zakresie elementów fizykochemicznych uzgadnianych ze stroną czeską, stan ekologiczny był dobry. Pozostałe jednolite części wód powierzchniowych osiągnęły zły stan, co związane było z występowaniem substancji chemicznych w stężeniach przekraczających środowiskowe normy jakości, bądź zawartością substancji biogennych, głównie związków azotu w stężeniach poniżej stanu/potencjału dobrego. Również elementy biologiczne, poza Kanałem Hutniczym, dyskwalifikowały wody. Pomimo tak złej oceny, zauważalna jest poprawa jakości

⁵ Raport Stan środowiska w województwie Opolskim w roku 2016, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Opole 2017

wód w zakresie niektórych elementów biologicznych. Szczególnie dotyczy to fitobentosu – na 16 JCWP dla 6 uzyskano klasę I (stan/potencjał ekologiczny bardzo dobry/maksymalny) oraz II klasę dla 6 JCWP (stan/potencjał dobry). Również w zakresie makrofitów dla większości JCWP ich ocena była dobra (dla 5 spośród 8 klasyfikowanych pod tym względem JCWP).

❖ **Wody podziemne**

Stopień podatności wód podziemnych na zanieczyszczenia zależy między innymi od uwarunkowań geologicznych, stopnia skażenia pozostałych komponentów środowiska (powietrze, wody powierzchniowe, gleby) oraz od zagospodarowania terenu. Istotne zagrożenie dla jakości wód podziemnych stanowi niewłaściwa gospodarka rolna. Nadmierne stosowanie nawozów mineralnych i naturalnych, przekraczające bieżące potrzeby roślin i pojemność sorpcyjną gleb, może łatwo doprowadzić do zanieczyszczenia wód powierzchniowych zasilających poziom wód podziemnych. Zagrożenie stanowią nieszczelne szamba wykorzystywane w miejscowościach pozbawionych kanalizacji ściekowej. Poważne zagrożenia stanowią również dzikie składowiska odpadów, bowiem nie posiadają one odpowiednich zabezpieczeń chroniących gleby i wody przed bezpośrednią migracją zanieczyszczeń. Natomiast stacje paliw, bazy i składy maszyn, są także potencjalnym źródłem zanieczyszczeń. Produkty ropopochodne mają zdolność migrowania do gruntów i wód podziemnych, powodując przy tym silne zmiany właściwości organoleptycznych wody o trwałym charakterze, nawet, gdy występują w ilościach śladowych. Produkty ropopochodne najczęściej dostają się do wód w wyniku wadliwej ochrony terenów przeładunkowych, placów do tankowania, niestaranności obsługi, nieszczelności zbiorników i rurociągów oraz awarii pojazdów przewożących paliwa i oleje.

Ocena jakości wód podziemnych zawarta w Raporcie WIOŚ z 2016 roku została opracowana Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 85).

Wyniki badań wód podziemnych, przeprowadzone w 2016 roku na terenie województwa opolskiego, wykazały w 14 punktach pomiarowych niezadowolającą (IV klasa), bądź złą (V klasa) jakość wód, co odpowiada złemu stanowi wód (30% ogólnej liczby skontrolowanych punktów – rys. 2.7) oraz w 16 punktach zadowolającą i w 16 punktach dobrą jakość (dobry stan wód). Na terenie województwa opolskiego nie stwierdzono w ramach badań monitoringowych występowania wód o bardzo dobrej jakości (I klasa).

Według nowego podziału, obszar województwa opolskiego położony jest w obrębie 10 JCWPd, przy czym tylko jedna, JCWPd nr 127, całkowicie zawiera się w obszarze województwa, granicząc od południowego zachodu z Republiką Czeską. Dobry stan chemiczny stwierdzono w 9 JCWPd. Tylko w jednej, JCWPd nr 141, stan chemiczny był słaby. Podobnie wypadła ocena stanu ilościowego JCWPd – tylko jedną, o numerze 143, charakteryzował słaby stan ilościowy. Potencjalnymi ogniskami zanieczyszczeń wód podziemnych na terenie JCWPd nr 141 są nieskanalizowane wsie, zakłady przetwórstwa rolnego i przemysłu rolno-spożywczego oraz wielkoobszarowe gospodarstwa rolne. Obręb Ciepiewice położony jest w granicach JCWPd nr 109, których stanu chemicznego i ilościowego został oceniony jako dobry.

3.2.3. Stan gleb

Gleba jest bardzo złożonym tworem, o własnościach fizycznych i chemicznych zależnych od rodzaju skały, z której powstała oraz czasu działania i kierunku przebiegu naturalnych procesów glebotwórczych prowadzących do jej powstania. Gleby są środowiskiem będącym w stanie równowagi biochemicznej do czasu aż ten stan nie ulegnie przekształceniu, bądź degradacji przez rolniczą i pozarolniczą działalność człowieka.

Tereny gminy Dąbrowa w większości są gruntami rolniczymi. Najważniejsze potencjalne zagrożenia dla zasobów glebowych gminy stanowi przeznaczanie ziemi pod zabudowę, dewastacja gleb w wyniku eksploatacji kopalni oraz degradacja gleb związana z ich zanieczyszczeniem przez ścieki komunalne i niewłaściwe stosowanie środków chemicznych w rolnictwie. Ponadto skażenie gruntu może nastąpić w pobliżu tras komunikacyjnych w przypadku awarii środków transportu przewożących niebezpieczne materiały.

3.2.4. Hałas

Hałas towarzyszy każdej działalności człowieka. Powszechność występowania hałasu powoduje wiele negatywnych skutków, szczególnie dla jakości życia i zdrowia człowieka. Hałas jest obecnie najpoważniejszym i najczęściej spotykanym czynnikiem zanieczyszczającym środowisko, a właściwe kształtowanie klimatu akustycznego staje się obecnie jednym z priorytetów zadań w dziedzinie ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany. Zgodnie z ustawą *Prawo ochrony środowiska* hałas uważa się za czynnik zanieczyszczający środowisko, wobec którego przyjmuje się takie same ogólne zasady, obowiązki i formy postępowania jak do pozostałych zanieczyszczeń. Obserwacji zmian stanu akustycznego środowiska dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska.

Na terenie obrębu Ciepilowice największym zagrożeniem dla klimatu akustycznego jest hałas komunikacyjny.

3.2.5. Pola elektromagnetyczne

Podstawowym aktem regulującym zasady ochrony środowiska przed polami elektromagnetycznymi jest ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska*. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi polega na zapewnieniu najlepszego stanu środowiska poprzez:

- utrzymywanie poziomów pól elektromagnetycznych poniżej dopuszczalnych lub co najmniej na tych poziomach,
- zmniejszenie poziomów pól elektromagnetycznych co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego są napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia.

W obszarze obrębu Ciepilowice nie występują linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia.

3.2.6. Poważne awarie

Jak wynika z definicji poważnej awarii, źródłami jej mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych.

Przydatnym narzędziem w ustalaniu źródeł poważnych awarii jest prowadzenie rejestru zakładów, których działalność może być przyczyną wystąpienia poważnej awarii, w tym zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Jest to ustawowy obowiązek organów Inspekcji Ochrony Środowiska. W chwili obecnej na terenie gminy Dąbrowa, w tym w obrębie Ciepilowice nie ma zakładów przemysłowych, w związku z tym nie ma ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Obok zakładów, drugim źródłem poważnych awarii, jest transport substancji niebezpiecznych. Czynnikiem, który w transporcie utrudnia podejmowanie działań w przypadku wystąpienia poważnej awarii, jest nieprzewidywalność miejsca jej wystąpienia. Źródłami poważnych awarii mogą być też następujące środki transportu:

- kolejowy,
- drogowy,
- rurociągowy,
- wodny.

Na terenie gminy Dąbrowa znajdują się:

- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Zdieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0 MPa,
- gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Zdieszowice – Wrocław DN 350 PN 4,0 MPa, odgałęzienie do SRP (stacja redukcyjno – pomiarowa) Tułowice.

Gazociągi wysokiego ciśnienia mogą być źródłem poważnej awarii, jednak ryzyko jej wystąpienia jest stosunkowo niewielkie. W granicach obrębu Ciepilowice brak jest gazociągów wysokiego ciśnienia.

4. PRAWNE FORMY OCHRONY PRZYRODY

4.1. Położenie gminy na tle systemu ochrony przyrody w regionie

W sąsiedztwie i w obszarze gminy Dąbrowa zlokalizowane są istotne dla wschodniej części Niziny Śląskiej wielkopowierzchniowe formy ochrony przyrody. Są to:

- Stobrawski Park Krajobrazowy – położony na północny – zachód od granic gminy (częściowo na terenie gminy),
- Park Krajobrazowy Góra Świętej Anny – na południowy – wschód od granic gminy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko – Turawskie – położony na północ i północny – wschód od granic gminy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie – położony na południe i południowy – zachód od granic gminy (częściowo na terenie gminy i obrębu Ciepilowice),
- Otmuchowsko – Nyski Obszar Chronionego Krajobrazu – położony na południowy – zachód od granic gminy,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Wzgórza Niemczańsko – Strzebińskie – na zachód i południowy – zachód od granic gminy.
- SOO Natura 2000 Bory Niemodlińskie (częściowo na terenie gminy i obrębu Ciepilowice).

4.2. Formy ochrony przyrody

Spośród form ochrony przyrody wyszczególnionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na terenie obrębu Ciepiewice występuje Obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie.

Bezpośrednio wzdłuż granicy obrębu wzdłuż linii kolejowej przebiega granica Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie.

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005

Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bory Niemodlińskie PLH160005 obejmuje rozległe kompleksy leśne Obszaru Borów Niemodlińskich rozciągające się na falistej i równinnej wysoczyźnie polodowcowej porożcinanej dolinkami rzecznyymi, między dolinami Nysy Kłodzkiej i Odry. Równiny wodnolodowcowe oraz ostańce denudacyjne zbudowane z osadów plioceńskiej sieci rzecznej i łąk mioceńskich, urozmaicają zespoły wydm dochodzących do 15 m wysokości, a także bezodpływowe zagłębienia, w których zlokalizowane są bory bagienne i torfowiska. Większa część ostoi jest zalesiona, głównie lasami o charakterze gospodarczym, wśród których zachowały się liczne fragmenty lasów o charakterze rodzimym. Wśród lasów występują duże kompleksy stawów z charakterystycznymi dla tych ekosystemów zespołami roślinności i fauny wodno-błotnej. Większe kompleksy zbiorowisk łąkowych występują w dolinach rzecznych, w tym Ścinawy Niemodlińskiej i Wytoki oraz ich dopływów. Obszar stanowi część dużego zwartej kompleksu leśnego, którego część zachodnia, proponowana do ochrony jako ostoja siedliskowa, charakteryzuje się bardzo dużą różnorodnością siedliskową, od siedlisk suchych na wydmach do skrajnie wilgotnych torfowisk i stawów. Mozaikowaty charakter siedlisk oraz silne związki funkcjonalno-przestrzenne między nimi uzasadniają objęcie ochroną większego obszaru niż zespołu chronionych dyrektywą UE siedlisk przyrodniczych. Jednocześnie charakter zagospodarowania oraz liczne strefy nieciągłości występujących siedlisk

Dla obszaru ustanowiono plan zadań ochronnych – Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 stycznia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Niemodlińskie PLH160005 (Dz. Urz. Woj. Op. z 2017, poz. 241).⁶

Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie

Obszar Chronionego Krajobrazu (OChK) Bory Niemodlińskie utworzono na podstawie Uchwały Nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu z dnia 26 maja 1988 roku. Obejmuje obszar o powierzchni 48189ha. Na terenie gminy Dąbrowa OChK Bory Niemodlińskie obejmuje jej południowo – zachodnią część w granicach wsi: Siedliska, Dąbrowa, Prądy, Nowa Jamka i Lipowa. Obszar ten obejmuje zwarty kompleks leśny z licznie występującymi stawami. Drzewostan składa się głównie z borów i borów mieszanych, w których dominującym gatunkiem są sosny. Na terenie obszaru znajduje się aż siedem rezerwatów przyrody, między innymi rezerwat Prądy, co świadczy o niezwykłym bogactwie florystycznym – krajobrazowym tego terenu.

Przedmiot ochrony Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie, określa uchwała Nr XX/228/2016 Sejmiku Samorządowego Województwa Opolskiego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Op. z 2016, poz 2017). Zgodnie z uchwałą na terenie obszaru, ustalono następujące działania:

- ❖ w zakresie czynnej ochrony ekosystemów leśnych: preferowanie działań zmierzających do zachowania i utrzymywania we właściwym stanie ochrony istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw na piaszkowych poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie i niedopuszczanie do zarastania drzewami i krzewami otwartych przestrzeni;
- ❖ w zakresie czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych:
 - przeciwdziałanie sukcesji łąk, pastwisk i torfowisk poprzez m.in. ekstensywne użytkowanie (np. koszenie, wypas) lub mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów,
 - ograniczanie zmiany użytkowania łąk i pastwisk na grunty orne bądź inne uprawy rolne,
 - preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi,
 - kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę oraz formowanie nowych założeń zieleni wiejskiej (zadrzewienia, zakrzaczenia, remizy śródpolne, parki wiejskie),
 - zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych,
 - zachowanie zbiorowisk wydmowych, muraw na piaszkowych i psiar,
 - zachowanie zbiorowisk muraw kserotermicznych,
 - realizowanie melioracji odwadniających, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, tylko w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, jednak z bezwzględnym zachowaniem reżimów wilgotnościowych terenów podmokłych, w tym torfowisk, obszarów wodno – błotnych i obszarów źródliskowych cieków,

⁶ Natura 2000 – Standardowy formularz danych, obszar PLG160005, Bory Niemodlińskie,

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

- eksploatawanie surowców mineralnych w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na przyrodę,
- prowadzenie rekultywacji uwzględniającej potrzeby ochrony walorów przyrody żywej, nieżywej oraz krajobrazu,
- przeciwdziałanie przerywaniu ciągłości korytarzy ekologicznych,
- preferowanie regionalnych stylów architektonicznych w zabudowie oraz zabudowy zachowującej historyczne kierunki przestrzennego rozwoju miejscowości,
- preferowanie zabudowy w zwartych układach ruralistycznych;
- ❖ W zakresie czynnej ochrony ekosystemów wodnych:
 - zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej,
 - zachowanie pasów roślinności wzdłuż rowów melioracyjnych i cieków z dopuszczeniem prac związanych z ich utrzymaniem i konserwacją,
 - preferowanie wokół zbiorników wodnych roślinności niskiej i wysokiej ograniczającej spływy powierzchniowe,
 - utrzymanie i odtwarzanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
 - zwiększanie małej retencji poprzez zachowanie lub odtwarzanie siedlisk hydrogenicznnych, w tym źródeł oraz starorzeczy i lokalnych obniżen terenu.

W celu zachowania walorów obszaru chronionego krajobrazu, na jego terenie określono następujące zakazy:

- ❖ realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- ❖ budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
 - linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
 - zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodno prawnym, o którym mowa w art. 122 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo Wodne z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej;
- ❖ likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- ❖ wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów;
- ❖ dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- ❖ likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno - błotnych.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, nie dotyczy:

- ❖ obszarów zabudowy miast i wsi, w granicach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, jeżeli przeprowadzona strategiczna ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak negatywnego wpływu na ochronę przyrody, w tym pełnioną funkcję korytarzy ekologicznych i ochronę krajobrazu obszaru chronionego krajobrazu;
- ❖ sztucznych zbiorników wodnych, za wyjątkiem: Zbiornika Nyskiego, Otmuchowskiego i Turawskiego;
- ❖ siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty związane z prowadzeniem gospodarstwa rolnego;
- ❖ działek przeznaczonych pod zabudowę wyznaczonych w obowiązujących w dniu wejścia w życie niniejszej uchwały miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub decyzjach lokalizacyjnych.

Zakaz, o którym mowa w 1 pkt 3, nie dotyczy: zadrzewień śródpolnych, których usunięcie jest konieczne w celu przywrócenia użytkowania gruntów rolnych - krzewów do 10 lat lub drzew, których obwód pnia na wysokości 5 cm nie przekracza 35 cm w przypadku topoli, wierzb, kasztanowca zwyczajnego, klonu jesionolistnego, klonu srebrzystego, robinii akacjowej i płatanu klonolistnego oraz 25 cm w przypadku pozostałych gatunków drzew.

Zakaz, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, nie dotyczy obszarów, na których położone są złoża kopalin udokumentowane przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały i których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej.

W granicach OChK Bory Niemodlińskie znajduje się 7 rezerwatów, z których żaden nie jest położony na terenie wsi Ciepiewowice.

Chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt⁷

Na terenie wsi Ciepiewowice nie stwierdzono występowania chronionych gatunków roślin.

Jako obszary o najcenniejszych walorach faunistycznych Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice wskazało:

- ❖ zgrupowanie fauny terenów strefy ekotonowej kompleksów leśnych – występuje w strefie granicy las – pole, w największym natężeniu na zachodzie przy kompleksie leśnym Borów Niemodlińskich oraz przy mniejszych kompleksach leśnych. Do gatunków stwierdzanych w tej strefie należą potrzaszcz *Miliaria calandra*, myszołów *Buteo buteo*, jastrząb *Accipiter gentilis*, świergotek drzewny *Anthus trivialis*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*, kos *Turdus merula*, drożd śpiewak *Turdus philomelos*, cierniówka *Sylvia communis*, dzięcioł duży *Dendrocopos major*, piecuszek *Phylloscopus trochilus*, ropucha paskówka *Bufo calamita*, jeleń *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, lis *Vulpes vulpes*. Zgrupowanie to ma duże znaczenie dla zachowania różnorodności przyrodniczej wsi i powinno być w studium i planach chronione, w szczególności ważne jest zachowanie odpowiedniego rozwinięcia granicy las – trwałe użytki zielone. Na tej granicy występują najcenniejsze gatunki. Dobrze zachowane sąsiedztwo tego typu występuje w dolinie Borkowickiego Potoku
- ❖ zgrupowanie fauny typowej dla wnętrza dużych kompleksów leśnych – występuje w obrębie kompleksu Borów Niemodlińskich przy linii kolejowej. W porównaniu do innych stref charakteryzuje się występowaniem dużych ssaków łownych, w szczególności jelenia i dzika. Generalnie różnorodność faunistyczna w tej grupie jest bardzo duża i obejmuje zarówno bezkręgowce, jak i kręgowce. Występujące tu gatunki najmniej ulegają synantropizacji. Zgrupowanie ma bardzo duże znaczenie waloryzacyjne.
- ❖ zgrupowanie fauny naturalnych łąkowych, szuwarowych i leśnych obszarów wodno-błotnych – występuje na terenie doliny Borkowickiego Potoku. Do gatunków, które można stwierdzić na tych terenach należą m.in.: derkacz *Crex crex*, muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis*, muchołówka szara *Ficedula parva*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius* i zielonosiwy *Picus viridis*, kanie *Milvus sp.*, większość krajowych gatunków płazów i wiele innych gatunków. Fauna obszarów wodno-błotnych charakteryzuje się najwyższymi walorami przyrodniczymi. Naturalne leśne i otwarte siedliska dla tego zgrupowania fauny powinny w studium i planie podlegać bezwarunkowej ochronie. Najważniejszymi gatunkami zgrupowania podlegającymi ochronie są: błotniak stawowy, żuraw, derkacz, gąsiorzek i ortolan, jarzębatka, bocian czarny, bocian biały, trzmielojad, zimorodek, dzięcioł zielonosiwy, średni i czarny, muchołówka białoszyja, muchołówka mała. Gatunki te są chronione w UE.

Na podstawie rozpoznania lokalnego, podczas badań na terenach wsi do obszarów będących ostojami fauny zalicza się:

- ❖ kompleks leśny wzdłuż linii kolejowej z przyległymi drobnopowierzchniowymi ekosystemami łąkowymi - do najciekawszych gatunków kompleksu należą:
 - płazy - traszka zwyczajna *Triturus vulgaris*, ropucha szara *Bufo bufo*, ropucha zielona *Bufo viridis*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba jeziorkowa *Rana lessonae*, żaba trawna *Rana temporaria*, rzekotka drzewna *Hyla arborea*,
 - gady - jaszczurka zwinka *Lacerta agilis*, jaszczurka żyworodna *Lacerta vivipara*, padalec *Anguis fragilis*, zaskroniec *Natrix natrix*, żmija zygzakowata *Vipera berus*,
 - ptaki - bielik *Haliaeetus albicilla*, bocian czarny *Ciconia nigra* (obserwowany podczas żerowania), dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*, dzięcioł zielony *Picus viridis*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, muchołówka mała *Ficedula parva*, myszołów zwyczajny *Buteo buteo*,
 - ssaki - jeleń *Cervus elaphus*, sarna *Capreolus capreolus*, dzik *Sus scrofa*, wiewiórka *Sciurus vulgaris*, lis *Vulpes vulpes*, borsuk *Meles meles*
- ❖ obszar z szuwarami, zadrzewieniami i podmokłymi ziołoroślami na południowy wschód od ul. Parkowej i Sportowej - do najciekawszych gatunków zaliczają się:
 - płazy - ropucha szara *Bufo bufo*, żaba wodna *Rana esculenta*, żaba trawna *Rana temporaria*,
 - gady - padalec *Anguis fragilis*, zaskroniec *Natrix natrix*,
 - ptaki - świerszczak *Locustella fluviatilis*, strumieniówka *Locustella naevia*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, słowik rdzawy *Luscinia megarhynchos*

Niemal wszystkie wymienione gatunki ptaków są prawnie chronione oraz wszystkie gatunki gadów i płazów są prawnie chronione.

⁷ Opracowanie ekofizjograficzne problemowe wsi Ciepiewowice, Ekosystem Projekt, Opole 2017

4.3. Inne elementy środowiska przyrodniczego podlegające ochronie

Na podstawie obowiązujących przepisów ogólnych, ochronie na omawianym terenie podlegają m.in. gleby wysokich klas bonitacyjnych, lasy i grunty leśne, wody powierzchniowe i podziemne, powierzchnia ziemi, krajobraz i powietrze.

Parki wiejskie i podworskie

Parki wiejskie i podworskie nie są szczególną formą ochrony przyrody. Część z nich podlega ochronie konserwatorskiej jako zabytki kultury. Jednak duże walory przyrodnicze ich terenów, a także bezpośrednie sąsiedztwo terenów zurbanizowanych, dla których pełnią ogromną rolę środowiskotwórczą i biocenotyczną, predysponują do przedstawienia tych obszarów w rozdziale dotyczącym ochrony środowiska. Na terenie gminy Dąbrowa zlokalizowanych jest wiele założeń parkowych (zamkowych, pałacowych, dworskich, wiejskich) z wyróżniającym się drzewostanem. Do najcenniejszych z nich należy również park we wsi Ciepielowice:

Park w Ciepielowicach ma powierzchnię około 1ha. Park, niegdyś krajobrazowy, został założony prawdopodobnie w 2 połowie XIX wieku. Specjaliści twierdzą, że starsze nasadzenia drzew (szpaler cisowy, dęby) pochodzą z lat 1865 – 1890. Młodsze nasadzenia pochodzą z okresu rozbudowy pałacu – są wśród nich kasztanowce jedlica, aleja grabowo – bukowa, szpaler wiązowy. Z okresu powojennego pochodzą nasadzenia topoli. Park, w obrębie którego zachowały się pozostałości regularnych nasadzeń, ma w zasadzie kształt zbliżony do litery L i rozciąga się na południowy wschód oraz północny wschód od pałacu. Granicę dawnego ogrodu wyznaczał zachowany do dziś szpaler grabowy. W parku do dziś rosną rzadkie okazy dendrologiczne oraz bogaty starodrzew, który tworzą: cis pospolity, buk pospolity, dąb szypułkowy, grab pospolity, jedlica Douglasa, jałowiec wirginijski, kasztanowiec biały, robinia akacja, wiąz szypułkowy i żywotnik zachodni.

Lasy i grunty leśne

Na terenie obrębu Ciepielowice lasy i grunty leśne zajmują powierzchnię 44,13 ha i stanowią 10,10 % powierzchni obrębu. Na terenie gminy lasy i grunty leśne zajmują 3128 ha i stanowią 23,92% powierzchni gminy. Zbiorowiska leśne w postaci większych powierzchniowo kompleksów występują na terenie obrębu Ciepielowice zajmują przede wszystkim w południowo – zachodniej części obrębu Ciepielowice i stanowi je część kompleksu Borów Niemodlińskich.

Zieleń urządzona

Zieleń urządzona na terenie obrębu Ciepielowice reprezentowana jest przede wszystkim w formie zieleni parkowej, alei i szpalerów przydrożnych oraz śródpolnych, oraz dodatkowo w formie zieleni przyzagrodowej.

Ochrona gleb

Stosownie do ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych ochronie podlegają kompleksy użytków rolnych z glebami zaliczonymi do wysokich klas bonitacyjnych (klasy I – III). Obręb Ciepielowice posiada średnią jakość gleb. Część centralna obrębu (obszar zabudowy wsi z terenami sąsiednimi to gleby klas słabszych z przewagą klas IV i V. W obszarze wzdłuż Borkowickiego Potoku oraz w północno – wschodniej części obrębu występują gleby wyższych klas chronionych IIIa i IIIb. Wykorzystanie gruntów chronionych na cele nierolne, przy projektowanym obszarze powyżej 0,5ha wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rolnictwa.

Ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Ochrona wód polega na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami przez zapobieganie naruszaniu równowagi przyrodniczej i przeciwdziałanie wywoływaniu w wodach zmian powodujących ich nieprzydatność dla ludzi, świata roślinnego i zwierzęcego oraz gospodarki narodowej. Ochronie podlegają wody śródlądowe powierzchniowe i podziemne oraz obszary ich zasilania. Według Mapy obszarów głównych zbiorników wód podziemnych (GZWP) na terenie gminy Dąbrowa wyodrębniono trzy zbiorniki: GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie, GZWP nr 336 „Niecka Opolska”, GZWP nr 338 „Paczków – Niemodlin.

Obręb Ciepielowice położony jest w granicach GZWP nr 335 „Krapkowice – Strzelce Opolskie” – triasowy zbiornik szczelinowo – porowy. Wszystkie zasoby wód należy chronić przed zanieczyszczeniem.

Ochrona krajobrazu

Struktura przestrzenna krajobrazu jest jednym z ważniejszych czynników wpływających na wartość przyrodniczą obszaru. Najważniejszymi elementami krajobrazu, które powinny podlegać ochronie są: lasy, większe zadrzewienia nieleśne, zadrzewienia śródpolne, pasy zieleni wzdłuż dróg i cieków wodnych, naturalne łąki w dolinach rzecznych, a także koryta rzek. Lasy, większe zadrzewienia lub zwarte, ekstensywnie użytkowane łąki spowalniają szybkość odpływu składników mineralnych oraz warunkują prawidłowe krążenie wody, pierwiastków i energii w środowisku. Zadrzewienia śródpolne ograniczają erozję wietrzną gleb, parowanie wody z gleb, szczególnie w okresie letnim oraz są miejscem bytowania

gatunków zwierząt żywiących się wieloma szkodnikami upraw. Pasy zieleni przydrożnej zapobiegają tworzeniu się zasp śnieżnych na drogach. Szczególnie liczne dodatkowe korzyści występują w przypadku zachowania mało przekształconych rzek i ich dolin. Ochrona niezajętych przez przemysł, budownictwo, infrastrukturę techniczną i użytkowanie rolnicze dolin rzecznych bez obwałowań lub z wałami odsuniętymi daleko od rzeki, zapewnia nie tylko prawidłowe funkcjonowanie środowiska, ale także sprzyja lepszemu zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu miejscowości położonych w dolinach rzecznych, ochronie wód rzek przed zanieczyszczeniami obszarowymi pochodzenia rolniczego i samooczyszczaniu się tych wód. Takie doliny rzeczne pełnią rolę korytarzy ekologicznych zapewniających prawidłowe funkcjonowanie zespołów roślinnych i zwierzęcych. Struktura przestrzenna krajobrazu musi być odpowiednio uwzględniana w procesie planowania przestrzennego. Zachowaniu najistotniejszych obszarów o cennych walorach krajobrazowych służy tworzenie form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku.

5. OCHRONA ŚRODOWISKA KULTUROWEGO

Obiekty i tereny wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków podlegają ochronie na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Wszelkie prace przy obiektach zabytkowych wymagają zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Strefy konserwatorskie

Na terenie obrębu Ciepiewowice nie ma obszarów objętych prawną ochroną poprzez ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej. Można więc uznać, że jedynym chronionymi obowiązującym prawem układem przestrzennym jest są istniejące zespoły zabudowy dworsko – folwarcznej, które jest ujęty w rejestrze i ewidencji zabytków.

Zabytki architektury i budownictwa

Obszar gminy Dąbrowa jest terenem o dużym nasyceniu cennymi obiektami zabytkowymi z różnych epok i formacji stylowych, reprezentujących na ogół wysoki poziom artystyczny. Są to: kościoły, plebanie, zespoły pałacowo – parkowe, budynki mieszkalne i gospodarcze, wiejskie aleje, parki i założenia cmentarne. Największym ich nasyceniem charakteryzuje się sołectwo Karczów: Chróścina, Narok.

Wieś Ciepiewowice posiada przeciętne walory zabytkowe zabudowy. Wpisem do rejestru zabytków objęte są 2 obiekty Dwór i Spichlerz, w granicach objętego ochroną konserwatorską zespołu dworsko – folwarcznego. W gminnej ewidencji zabytków znajdują się 22 obiekty.

Stanowiska archeologiczne

Na terenie obrębu Ciepiewowice stwierdzono występuje 5 udokumentowanych stanowisk archeologicznych, w tym 4 archiwalne bez wskazanej lokalizacji.

6. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Środowisko przyrodnicze na obszarze opracowania stale ulega przeobrażeniom funkcjonalno- strukturalnym w związku z rozwojem gospodarczym gminy. Analizując potencjalne zmiany w środowisku w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu wzięto pod uwagę istniejące zagospodarowanie terenu oraz możliwe zmiany tego zagospodarowania w przyszłości związane z pełną realizacją zabudowy w oparciu o wydane liczne decyzje administracyjne.

Dotychczasowe zagospodarowanie wpłynęło na przekształcenie walorów i zasobów przyrodniczych, skutkujących zaliczeniem obszaru do zdegradowanych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Jest to związane z realizowanymi funkcjami na terenie zabudowanym wsi oraz funkcją rolniczą na większości pozostałego obszaru, a także gospodarczym priorytetem w gospodarce leśnej. Wyjątkiem mogą tu być fragmenty muraw, lasów i zadrzewień oraz biocenozy wodno-błotne w dolinach rzecznych i na wysoczyznach, które zgodnie z ich wartością przyrodniczo-krajobrazową, zawierają się w granicach SOO Natura 2000, OChK Bory Niemodlińskie i planowanym powiększeniu obszaru..

Największą wartość przyrodniczą zachowały tereny leśne i doliny Borowickiego Potoku. Należy dążyć do zachowania tych elementów i rozwoju lokalnej sieci ciągów ekologicznych. Zachowane cenne fragmenty krajobrazu są w stanie dobrym, a funkcjonowanie środowiska i podstawowe procesy przyrodnicze przebiegają prawidłowo chociaż są ograniczane przez rozszerzającą się zabudowę wsi i rozwijającą się intensywną produkcję rolniczą w sposób nieplanowy i konfliktowy z istniejącym zagospodarowaniem.

W przypadku braku realizacji projektu zmian studium zostaną zachowane powyższe oddziaływania, tj:

- Rozwój zabudowy konfliktowy wobec istniejącej zabudowy oraz środowiska przyrodniczego.

- Zanieczyszczenia wód powierzchniowych związkami biogennymi- migracja zanieczyszczeń z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych oraz w związku rozwojem intensywnej produkcji rolniczej, zagrożenia nieprawidłowym nawożeniem pól.
- Nie stwierdzono istotnych zanieczyszczeń gleb, w szczególności metalami ciężkimi.
- Obszar nie posiada zagrożenia poważnymi awariami.
- Brak ryzyka zagrożenia powodziowego.
- Postępująca sukcesja ekologiczna, ryzyko rozprzestrzeniania się na dalsze tereny gatunków obcych i inwazyjnych.

Przedmiotowa zmiana studium ma na celu weryfikację ustalonego przeznaczenia terenów oraz warunków ich zabudowy i zagospodarowania. Jest to wynikiem zmieniających się potrzeb w zakresie sposobu użytkowania poszczególnych terenów. Ponadto ustalenia zmiany studium wprowadzają nowe zapisy dotyczące ochrony i kształtowania środowiska wynikające z obowiązujących przepisów prawnych.

7. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARZACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Realizacja zapisów zmiany studium przyniesie ze sobą określony typ zagospodarowania i związane z nim przekształcenia. Do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko kwalifikują się planowane na obszarach oznaczonych symbolem MN i MU (zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zabudowa mieszkaniowo – usługowa) w myśl przepisów *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 71)*, które stanowią, iż zabudowa mieszkaniowa wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą objęta ustaleniami mpzp o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4 ha na obszarach nie objętych formami ochrony przyrody i ich otulin- zalicza się do grupy przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla której w drodze postanowienia może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Realizacja zabudowy mieszkaniowej wiąże się z wskaźnikiem intensywności zabudowy, a co za tym idzie- utwardzeniem znacznej części terenów. Ponadto przewiduje się znaczny wzrost zapotrzebowania na media, wzrost produkcji ścieków i odpadów, pojawienie się nowych źródeł emisji.

Obecnie tereny te stanowią grunty rolne. W strukturze gatunkowej fauny i flory na przedmiotowym terenie dominują gatunki pospolite, synantropijne. Obszar nie jest zainwestowany, brak obecnie czynników, których oddziaływania mogłoby pogorszyć standardy jakości środowiska, bądź generować szkody w środowisku.

8. PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Problematyka ochrony środowiska uwarunkowana jest przez stan aktualny środowiska na obszarze opracowania, który z kolei kształtowany jest przez oddziaływania wewnętrzne i zewnętrzne. Na ogólny na stan środowiska składają się głównie: stan zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego, stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych, stopień zanieczyszczenia gleb oraz klimat akustyczny.

Stan środowiska w rejonie opracowania ocenia się jako przeciętny. Analizowany obszar zaliczyć należy do średnio obciążonego emisjami zanieczyszczeń, mimo że w rejonie opracowania nie występują zakłady przemysłowe zakwalifikowane do szczególnie szkodliwych dla środowiska, to jednak źródła emisji stanowią: istniejący system komunikacji oraz lokalne systemy grzewcze.

W związku z powyższym zapisy studium uwzględniają działania zmierzające do likwidacji istniejących zagrożeń i zminimalizowania konfliktów ochrony środowiska. Do działań takich zaliczyć należy między innymi działania neutralizujące, polegające na zmniejszeniu dalszej emisji poprzez modernizację istniejących i budowę nowych sieci infrastruktury technicznej.

Wskazuje się na potrzebę uzupełniania i kształtowania zieleni urządzonej, izolacyjnej, przydrożnej , o ile działania to będzie uzasadnione lokalizacyjnie i ekonomicznie.

9. WPŁYW DOTYCHCZASOWEGO SPOSOBU ZAGOSPODAROWANIA NA STAN ŚRODOWISKA

Rozpatrywanie wpływu dotychczasowego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu na środowisko wymaga określenia stanu środowiska, jego wrażliwości i odporności na degradację oraz zdolności do regeneracji i porównanie tego stanu z obecnym sposobem zagospodarowania przestrzeni przyrodniczej.

Na podstawie dostępnych danych literaturowych można wnioskować o historycznych wartościach przyrodniczych terenu opracowania. Bez wątpienia działalność człowieka w ostatnich kilkudziesięciu latach przyczyniła się do zubożenia bioróżnorodności tego obszaru.

W opracowaniu ekofizjograficznym problemowym wsi Ciepiewowice stwierdzono, że pomimo stosunkowo wysokich historycznych wartości przyrodniczych obrębu Ciepiewowice, obszar należy do zdegradowanych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Jest to związane z realizowanymi funkcjami na terenie zabudowanym wsi oraz funkcją rolniczą na większości pozostałego obszaru, a także gospodarczym priorytetem w gospodarce leśnej. Wyjątkiem mogą tu być fragmenty muraw, lasów i zadrzewień oraz biocenozy wodno-błotne w dolinach rzecznych i na wysoczyznach, które zgodnie z ich wartością przyrodniczo-krajobrazową, zawierają się w granicach SOO Natura 2000, OChK Bory Niemodlińskie i planowanym powiększeniu obszaru.

Oceniając stan ochrony zasobów przyrodniczych należy stwierdzić, że generalnie nie jest on dopasowany do lokalnie wysokich wartości reprezentowanych na przedmiotowym obszarze i z pewnością część z nich zasługuje na wprowadzenie ochrony prawnej na mocy ustawy o ochronie przyrody, głównie jako poszerzenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie.

Analizując wpływ działalności gospodarczej człowieka na przyrodę terenu opracowania stwierdzić należy, że stopień intensywności użytkowania przybiera wartości średnie z tendencją do wzmocnienia oddziaływań negatywnych.

Dla poprawy walorów przyrodniczo – krajobrazowych i przeciwerozwojowych korzystne byłoby wprowadzenie nowych nasadzeń wzdłuż dróg i cieków oraz ochrona i odbudowa starych. Liczne aleje drzew mają duże walory fizjonomiczne i użytkowe jako bariery przeciw wiatrowe. Obręb Ciepiewowice do obszarów gminy o największych potrzebach w zakresie zadrzewień przeciwerozwojowych.

Obszary cenne przyrodniczo leśne oraz część odcinka doliny Borkowickiego Potoku użytkowane są w sposób generalnie właściwy z zachowaniem podstawowych cech szaty roślinnej i ugrupowań faunistycznych..

Substancja budowlana generalnie harmonizuje z otoczeniem przyrodniczym. Wydaje się być bardzo ważnym nie rozpraszanie zabudowy zwartych terenów zabudowy wiejskiej, pomimo rozwoju zabudowy obrębu w trybie wydawanych decyzji o warunkach zabudowy.

Na terenie obrębu Ciepiewowice nie występują znaczące zagrożenia dla powietrza atmosferycznego. Przy niskim obecnie uprzemysłowieniu gminy najważniejszym źródłem zanieczyszczeń jest niska emisja, która w określonych stanach pogodowych może być uciążliwa ze względu na położenie znacznej części gminy w obniżeniach dolin rzecznych.

Gmina ma uporządkowaną gospodarkę odpadową. Stan skanalizowania gminy po wybudowaniu kanalizacji w ostatnich latach jest jednym z lepszych w województwie, pozwoli na zmniejszenie zagrożenia dla wód powierzchniowych i podziemnych.

10. ZAWARTOŚĆ I GŁÓWNE CELE ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

10.1. Kształtowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej

Ukształtowana w dotychczasowym rozwoju przestrzennym struktura funkcjonalno – przestrzenna w pełni wykorzystuje istniejące uwarunkowania terenowe, nie naruszając tych części, które w formie barier rozwojowych wyraźnie tu występują. Bariery te to przede wszystkim tereny leśne.

Planowany rozwój terenów mieszkaniowych wpisuje się w ukształtowaną już strukturę przestrzenną oraz stanowi jej uzupełnienie i kontynuację. Ważnym elementem zachowania harmonii wprowadzanej zabudowy będzie nawiązywanie do parametrów oraz formy architektonicznej istniejącej zabudowy.

W związku z intensywnym rozwojem zabudowy mieszkaniowej obrębu Ciepiewowice nie planuje się terenów przemysłowych, w tym terenów obsługi produkcji rolniczej.

Tereny przemysłowe powinny funkcjonować w oparciu o projektowane w obowiązującym studium tereny aktywności gospodarczej, zlokalizowane przy ciągach komunikacyjnych w sołectwach: Dąbrowa, Mechnice i Prądy.

Głównym kierunkiem rozwoju wyznaczonym przez studium jest utrzymanie i właściwe gospodarowanie istniejącymi gruntami leśnymi. Racjonalna gospodarka leśna na tym terenie będzie zapewniać: ochronę gleb oraz ochronę wód powierzchniowych i podziemnych.

Studium określa ponadto lokalne warunki, zasady i standardy kształtowania zabudowy i urządzania terenu, zasady rozwoju i funkcjonowania układu komunikacyjnego, rozwoju infrastruktury technicznej oraz zasady zagospodarowania, wynikające z potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych wyróżnionych w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 1. Charakterystyka funkcji jednostek urbanistycznych i elementów obsługi komunikacyjnej wydzielonych w projekcie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, w granicach obrębu Ciepiewice

Symbol wg rysunku projektu studium	Przeznaczenie terenu
2.1 – 2.15MU	<p>tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowo-usługowa, zabudowa usługowa, w tym usługi turystyki; ➤ funkcja uzupełniająca: istniejąca zabudowa zagrodowa, tereny sportu i rekreacji, zieleń urządzona i nieurzadzona, wody śródlądowe, drogi dojazdowe oraz wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne i piesze, ścieżki i trasy rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
2.1 – 2.7MN	<p>tereny zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowo-usługowa; ➤ funkcja uzupełniająca: zabudowa usługowa, w tym usługi turystyki, tereny sportu i rekreacji, zieleń urządzona i nieurzadzona, wody śródlądowe, drogi dojazdowe oraz wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne i piesze, ścieżki i trasy rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
2.1U	<p>tereny zabudowy usługowej:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: zabudowa usługowa; ➤ funkcja uzupełniająca: zabudowa mieszkaniowo-usługowa z lokalami mieszkalnymi dla właścicieli lub zarządców, tereny sportu i rekreacji, zieleń urządzona i nieurzadzona, wody śródlądowe, drogi dojazdowe oraz wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne i piesze, ścieżki i trasy rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej;
2.1US	<p>tereny sportu i rekreacji:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: tereny sportu i rekreacji; ➤ funkcja uzupełniająca: zieleń urządzona i nieurzadzona, drogi wewnętrzne, ciągi pieszo-jezdne i piesze, ścieżki i trasy rowerowe, parkingi, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej; ➤ dopuszcza się lokalizowanie obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu, a także obiektów małej architektury.
2.1 – 2.6R	<p>tereny rolne:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: uprawy polowe, łąki i pastwiska; ➤ funkcja uzupełniająca: zabudowa zagrodowa, lokalizowana na podstawie warunków określonych w rozdziale 1.2. Funkcja rolnicza części II „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa” studium oraz zabudowa lokalizowana na podstawie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, zadrzewienia śródpolne, wody śródlądowe; ➤ dopuszcza się zalesianie gruntów rolnych klas bonitacyjnych IV-VI;
2.1 – 2.5RM	<p>tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ funkcja podstawowa: tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowo-usługowa, zabudowa usługowa; ➤ funkcja uzupełniająca: usługi agroturystyki, zieleń urządzona i nieurzadzona, wody śródlądowe, drogi wewnętrzne, obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej; ➤ dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania istniejących obiektów gospodarczych na cele mieszkaniowe i usługowe.
2.1 – 2.3ZL	lasy

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

2.1 R/ZLp	tereny rolne i tereny zalesień: ➤ funkcja podstawowa: uprawy polowe, łąki i pastwiska, lasy i zadrzewienia;
2.1ZP	tereny zieleni urządzonej: ➤ funkcja podstawowa: tereny zieleni urządzonej – parki, skwery, zabudowa usługowa; ➤ funkcja uzupełniająca: tereny sportu i rekreacji, wody śródlądowe, ciągi piesze i rowerowe
2.1WS	tereny wód powierzchniowych: ➤ funkcja podstawowa: tereny wód powierzchniowych; ➤ funkcja uzupełniająca: tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej, ciągi piesze;
2.1 – 2.4KD(Z)	tereny dróg zbiorczych.
2.1KD(D)	tereny dróg zbiorczych:
2.1KK	teren komunikacji kolejowej:

10.2. Infrastruktura techniczna i komunikacyjna

Najważniejsze ustalenia studium w zakresie zasad rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, mające istotne znaczenie dla stanu środowiska i warunków życia ludzi przedstawiono poniżej.

Zaopatrzenie w wodę

Studium przewiduje rozwój sieci wodociągowej, aż do objęcia przez nią całego obszaru gminy, w tym obszaru wsi Ciepiewice. Jednocześnie istniejąca sieć powinna być modernizowana, tak aby zmniejszyć jej awaryjność.

Odprowadzanie ścieków

Studium wskazuje potrzebę rozwoju sieci kanalizacyjnej na terenach istniejącego i planowanego, w tym obszaru wsi Ciepiewice. Na terenach docelowego wyposażenia w sieć kanalizacyjną, do czasu jej realizacji, studium dopuszcza odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych. Zakazane jest wprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do wód lub ziemi.

Zaopatrzenie w gaz

Studium dopuszcza budowę, rozbudowę oraz modernizację sieci gazowej oraz obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej – gazownictwa na terenie całej gminy, w tym obszaru wsi Ciepiewice, z uwzględnieniem ograniczeń użytkowania terenu.

Zaopatrzenie w energię elektryczną

Obecny system elektroenergetyczny gminy Dąbrowa zaspokaja we właściwym zakresie potrzeby mieszkańców i nie występują problemy związane z brakami energii elektrycznej. Jednak w związku z rozwojem gminy studium dopuszcza, przechodzącą w północnej skrajnej części obrębu Ciepiewice budowę napowietrznej dwutorowej linii 110kV relacji Dobrzeń – kierunek Gracze, Tułowice,

Zaopatrzenie w energię ciepłą

Studium postuluje stosowanie ekologicznych paliw do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe i in.). Dopuszcza również wprowadzenie alternatywnych (ekologicznych) systemów wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomase: zrębki wierzby energetycznej itd.).

Telekomunikacja

Studium dopuszcza lokalizację na terenach rolnych stacji przekaźnikowych telefonii komórkowej.

Infrastruktura komunikacyjna

Studium przewiduje rozbudowę i modernizację infrastruktury komunikacyjnej z poszanowaniem zasobów środowiska przyrodniczego gminy Dąbrowa oraz z uwzględnieniem konieczności zachowania dobrego stanu czystości powietrza atmosferycznego i odpowiedniego klimatu akustycznego gminy.

10.3. Ochrona środowiska przyrodniczego

Studium wyznacza kierunki rozwoju w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów. Najważniejsze ustalenia studium w tym zakresie przedstawiono poniżej:

Obszary i obiekty objęte ochroną

Studium zaleca utrzymanie istniejących form ochrony a także w razie potrzeby obejmowanie ochroną nowych obszarów i obiektów charakteryzujących się szczególnie cennymi walorami przyrodniczymi. Obszary proponowane do objęcia ochroną w granicach obrębu Ciepiewowice to planowane poszerzenie OChK Bory Niemodlińskie.

Ochrona powietrza

W celu obniżenia negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń do powietrza studium postuluje:

- stosowanie ekologicznych paliw do celów grzewczych (energia elektryczna, gaz, oleje opałowe itp.),
- wprowadzenie alternatywnych, ekologicznych systemów wytwarzania ciepła i energii (kolektory słoneczne, pompy ciepła, kotłownie na biomasę: zrębki wierzby energetycznej itd.),
- poprawienie stanu techniczny dróg, w celu zmniejszenia emisji spalin,
- prowadzenie akcji edukacyjnej i informacyjnej dla mieszkańców gminy o aktualnych, korzystnych dla środowiska systemach spalania paliw,
- egzekwowanie utrzymywania czystości dróg przez rolników i firmy nawożące na ich nawierzchnię błoto oraz inne zanieczyszczenia powodujące po wysuszeniu intensywne pylenie,
- tworzenie naturalnych barier izolacyjnych (bufory zanieczyszczeń) wzdłuż ciągów komunikacyjnych, promowanie i zwiększanie atrakcyjności zbiorowych i proekologicznych środków transportu.

Ochrona wód powierzchniowych

W studium zaznaczono, że wody powierzchniowe należy chronić przed zanieczyszczeniem w sposób kompleksowy zgodnie z najnowszymi technologiami i obowiązującymi przepisami z wykorzystaniem istniejących obiektów infrastruktury technicznej. Aby to osiągnąć należy:

- w pełni uregulować gospodarkę ściekową tego obszaru poprzez modernizację i rozwój systemów kanalizacyjnych,
- koryta rzek i ich brzegi zachować bez zmian, zaś w przypadku koniecznej regulacji brzegów stosować materiały i formy obudowy zharmonizowane z otoczeniem,
- zachować w pełni ciągi zieleni łąkowej wzdłuż brzegów rzek,
- modernizować obiekty i urządzenia zaopatrzenia w wodę,
- prowadzić edukację ekologiczną w zakresie oszczędzania wody,
- stosować kodeks dobrych praktyk rolniczych i planów nawozowych,
- kontrolować wykorzystanie nawozów naturalnych (gnojowica, obornik),
- likwidować nielegalne zrzuty ścieków komunalnych do wód lub ziemi.

Ponadto należy prowadzić właściwą eksploatację, modernizację, konserwację a także odbudowę systemu urządzeń melioracji wodnych na obszarze gminy.

Ochrona gleb

W celu ochrony przed degradacją gleb studium zaleca:

- promowanie i stosowanie nowoczesnych, bezpiecznych dla środowiska technologii rolniczych,
- użytkowanie gleb w sposób adekwatny do ich klasy bonitacyjnej,
- ograniczenie przeznaczania gleb na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zachowanie torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- racjonalnie stosowanie nawozów sztucznych i środków ochrony roślin na terenach rolnych.

Ochrona przed hałasem

Zmniejszenie uciążliwości hałasu dla mieszkańców gminy, zgodnie ze studium powinno się odbywać poprzez:

- utrzymanie aktualnego poziomu hałasu w obszarach, gdzie sytuacja akustyczna jest korzystna,

- ograniczenie poziomu hałasu emitowanego przez środki transportu w obszarach wiejskich i wzdłuż głównych dróg,
- poprawienie organizacji ruchu ułatwiającą płynność jazdy,
- poprawę stanu nawierzchni ulic,
- rozbudowę ścieżek rowerowych,
- budowę ekranów akustycznych,
- zwiększenie ilości izolacyjnych pasów zieleni,
- właściwe kształtowanie linii zabudowy i brył powstających budynków w celu zminimalizowania wpływu hałasu drogowego,
- działania ograniczające hałas przemysłowy, w tym zwłaszcza przez obowiązek wprowadzania pasów zieleni izolacyjnej.

Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W celu ochrony mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym studium zaleca:

- ograniczenie możliwości lokalizacji obiektów potencjalnie uciążliwych, np. nadajników telefonii komórkowej, poprzez odpowiednie zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego,
- wykorzystywanie w projektowaniu linii przesyłowych nowych technologii materiałowych i rozwiązań projektowych dla wyeliminowania w otoczeniu linii, a zwłaszcza na powierzchni ziemi natężeń pola powyżej 1kV/m,
- wykluczanie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego możliwości zabudowy pod trasami linii przesyłowych i w pobliżu stacji transformatorowych;
- ustanawianie obszarów ograniczonego użytkowania na terenach, gdzie odpowiednie analizy wykazują znaczne przekroczenie dopuszczalnego poziomu promieniowania.

Wzdłuż linii napowietrznych 110kV studium wskazuje konieczność uwzględnienia strefy ograniczonego użytkowania, obejmującej tereny zlokalizowane bezpośrednio pod linią oraz pasy terenu o szerokości około 15 m od skrajnego przewodu linii, po obu jej stronach. Stacje transformatorowe powinny mieścić się w rezerwowanym pod nie obszarze, określonym przez zarządcę obiektów. Natomiast wzdłuż linii 15kV oraz 1kV proponuje się pozostawienie pasów wolnych od zagospodarowania i zadrzewienia o szerokości odpowiednio: 16m i 4m (po 8m i 2m od osi linii) wzdłuż urządzeń. Są to tak zwane strefy techniczne, umożliwiające eksploatację sieci napowietrznych z uwzględnieniem dojazdu do stanowisk słupowych. Wszelkie zmiany zagospodarowania terenu pod liniami elektroenergetycznymi 110 kV należy projektować w oparciu o obowiązujące przepisy prawne w tym zakresie.

Strefą ochronną obejmuje się również maszty telefonii cyfrowej (GSM) oraz inne instalacje radiotelekomunikacyjne, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ochrona przeciwpowodziowa

W granicach obrębu Ciepiewice brak jest obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Ochrona wód podziemnych i surowców mineralnych

W granicach obrębu Ciepiewice brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych.

Na terenach występowania GZWP studium przewiduje wprowadzenie zakazu użytkowania terenu w sposób mogący pogorszyć jakość wód podziemnych. Na terenie gminy nie ma wyznaczonych stref ochrony ujęcia wody.

10.4. Ochrona środowiska kulturowego

Na obszarze obrębu Ciepiewice ochronie kulturowej podlegają: obiekty i obszary zabytkowe wpisane do rejestru zabytków oraz stanowiska archeologiczne i obiekty zabytkowe ujęte w gminnej ewidencji zabytków.

11. POWIĄZANIA PROJEKTU STUDIUM Z DOKUMENTAMI PLANISTYCZNYMI O ZNACZENIU LOKALNYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM, WSPÓLNOTOWYM I MIĘDZYNARODOWYM

Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa, dla obrębu Ciepiewice są zgodne z uwarunkowaniami określonymi w takich dokumentach planistycznych jak:

- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego,
- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r.,
- Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015 – 2025,
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego na lata 2016 - 2020,

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

- Program Ochrony Środowiska Powiatu Opolskiego na lata 2016 - 2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa na lata 2015 – 2020 z perspektywą do roku 2025.

Powyższe dokumenty, uwzględnione w projekcie studium, są zgodne z dokumentami planistycznymi o znaczeniu krajowym, wspólnotowym i międzynarodowym. Ustalenia zmiany studium dla obrębu Ciepiewice są zgodne z najważniejszymi ustaleniami powyższych dokumentów lub nie są z nimi sprzeczne. Część z nich, istotną z punktu widzenia ochrony środowiska, przedstawiono poniżej.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Tabela 2 Ocena zgodności i powiązania projektu zmiany studium z celami ochrony środowiska, zawartymi w ważniejszych dokumentach strategicznych

Cele programowe/ strategiczne	Uwzględnienie celu w studium	Uwagi
<p>Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego został przyjęty uchwałą Nr XLVIII /505/2010 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 września 2010 r., w sprawie uchwalenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego (Dziennik Urzędowy Województwa Opolskiego Nr 132 poz. 1509 z dnia 18 listopada 2010 r.) .</p> <p>Kierunki polityki przestrzennej województwa opolskiego obejmują określone grupy działań podporządkowanych nadrzędnemu celowi kształtowania zagospodarowania przestrzennego w obszarach głównych struktur przestrzennych regionu. W zakresie ochrony środowiska plan ustalił:</p>		
Dostosowanie zagospodarowania przestrzennego województwa do naturalnych przyrodniczych predyspozycji, uwarunkowań i walorów	+	Zmiana studium ustala rozwój, z wykorzystaniem istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych.
Zachowanie i ochrona różnorodności biologicznej, pomnażanie dziedzictwa i walorów przyrodniczo-krajobrazowych.	+	Zmiana studium ustala rozwój, z wykorzystaniem istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych.
Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska.	+	Zmiana studium utrzymuje zasady ochrony środowiska, przyrody oraz sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie .
Poprawa stanu środowiska naturalnego i jakości życia mieszkańców.	+	Zmiana studium utrzymuje zasady ochrony środowiska, przyrody oraz sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie oraz zapisy dotyczące regulacji w zakresie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej
Aktywizacja gospodarcza regionu oparta na istniejących predyspozycjach, zasobach i walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz ich rezerwach.	+	Zmiana studium ustala rozwój, z wykorzystaniem istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych, nie narusza walorów przyrodniczych obrębu,
Obszary ochrony gruntów rolnych i leśnych: Ochrona gruntów rolnych i leśnych ma na celu zachowanie najlepszych i najbardziej produktywnych obszarów zasobowych przed zmianą sposobu użytkowania, kształtowanie struktur przestrzennych, zapewniających utrzymanie trwałości i ciągłości lasów oraz terenów rolnych. Obszary te, obok funkcji żywicielskiej pełnią również ważne funkcje społeczne (turystyka, rekreacja) oraz przyrodnicze.	+	Zmiana studium utrzymuje ochronę terenów lasów, pozostawia bez zabudowy najcenniejsze obszary nieleśne Borkowickiego Potoku, proponuje poszerzenie OChK Bory Niemodlińskie

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Obszary ochrony środowiska wodnego i gleb: Obszary ochrony środowiska wodnego i gleb związane są z podziemnymi i powierzchniowymi strukturami wodonośnymi, stanowiącymi źródło zaopatrzenia w wodę, które w wyniku działalności człowieka mogą zostać zanieczyszczone w stopniu uniemożliwiającym ich wykorzystanie.	+	Zmiana studium utrzymuje zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemu infrastruktury technicznej oraz zasady ochrony środowiska, przyrody oraz sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów
Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi: Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi, z uwagi na skalę zniszczeń wywołanych przez powódź w 1997 r., stanowią naturalne rejonów działań ochronnych i ograniczania istniejących i potencjalnych konfliktów przestrzennych. Zgodnie z zasadą zapobiegania zagrożeniom poprzez planowanie przestrzenne, obszary zagrożeń powodziowych winny być wyłączone z możliwości zainwestowania.	+	Obszar opracowania zmiany studium nie obejmuje terenów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi.
Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 roku Strategia, określając cele i wyzwania, ustaliła: Cel strategiczny 7. „Wysoka jakość środowiska”		
Poprawę stanu środowiska poprzez rozwój infrastruktury technicznej	+	Uwzględniono w utrzymując zapisy w zakresie rozbudowy i budowy systemu infrastruktury technicznej.
Wspieranie niskoemisyjnej gospodarki	+	Uwzględniono w utrzymując zapisy w zakresie rozbudowy i budowy systemu infrastruktury technicznej.
Kształtowanie systemu przyrodniczego, ochrona krajobrazu i bioróżnorodności	+	Uwzględniono utrzymując walory przyrodnicze obszaru, obszary ochrony przyrodniczej, zachowując bez zabudowy obszary najcenniejsze przyrodniczo oraz planując rozszerzenie OChK Bory Niemodlińskie
Racjonalne wykorzystanie zasobów	+	Zmiana studium ustala rozwój z wykorzystaniem istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych.
Przeciwdziałanie i usuwanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych	+	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów
Strategia Rozwoju Powiatu Opolskiego na lata 2015 – 2025		
Czyste środowisko naturalne: <ul style="list-style-type: none"> • Ograniczenie niskiej emisji w budynkach użyteczności publicznej • Zwiększanie wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii • Ochrona i promocja różnorodności biologicznej i dziedzictwa naturalnego 	+/-	Utrzymanie ustaleń studium obowiązujących przepisów odrębnych i regulaminów, ustalenie rozwoju, z wykorzystaniem istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Program Ochrony Środowiska Województwa Opolskiego		
Rozstrzygać o lokalizacji obiektów mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym farm wiatrowych.	+/-	Na terenie opracowania nie wyznaczono obszarów farm wiatrowych.
Wprowadzenie do dokumentów zagospodarowania przestrzennego obszarów zagrożeń przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym, a także skoordynowanie działań ochrony przeciwpowodziowych z planami zarządzania ryzykiem powodziowym.	-	Teren nie obejmuje obszarów zagrożeń przedstawionych na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego oraz ustaleń planów zarządzania ryzykiem powodziowym,
Uwzględniać ochronę krajobrazu kulturowego, w tym układów urbanistycznych, charakterystycznej zabudowy, panoram i osi widokowych, zieleni itp.	+	Uwzględniono zapisami utrzymując zapisy ochrony krajobrazu kulturowego, dziedzictwa kulturowego, zabytków
Wskazywać obszary o szczególnych walorach przyrodniczych, w tym pełniących funkcję zielonej infrastruktury, w tym korytarzy ekologicznych (regionalne i lokalne systemy ochrony przyrody).	+/-	Uwzględniono utrzymując walory przyrodnicze obszaru, obszary ochrony przyrodniczej, zachowując bez zabudowy obszary najcenniejsze przyrodniczo oraz planując rozszerzenie OChK Bory Niemodlińskie
Strategicznymi celami zakładanymi do osiągnięcia na terenie województwa opolskiego w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu są: powstrzymanie pogarszania się stanu gatunków i siedlisk zagrożonych w województwie opolskim, w szczególności objętych unijnym prawodawstwem, utrzymanie i wzmocnienie ekosystemów i ich funkcji, stworzenie takich warunków i zasad prowadzenia działalności gospodarczej i rozwoju osadnictwa, aby powstrzymać utratę bioróżnorodności, w szczególności na obszarach wodno-błotnych.	+/-	Uwzględniono utrzymując walory przyrodnicze obszaru, obszary ochrony przyrodniczej, zachowując bez zabudowy obszary najcenniejsze przyrodniczo oraz planując rozszerzenie OChK Bory Niemodlińskie oraz utrzymując dolinę Borkowickiego Potoku bez zabudowy
Program Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego na lata 2016 – 2020		
Poprawa stanu czystości powietrza na terenie województwa w stosunku do roku bazowego	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej, na terenie obrębu nie ustalono terenów zabudowy produkcyjnej, mogące emitować zanieczyszczenia powietrza
Poprawa stanu klimatu akustycznego na terenie województwa	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej, na terenie obrębu nie ustalono, terenów mogących emitować hałas.
Wzmocnienie działań mających na celu zapobieganie sytuacjom konfliktowym w zakresie oddziaływania akustycznego	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej, na terenie obrębu nie ustalono, terenów mogących emitować hałas.
Niepogarszanie stanu wód	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej,
Zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego	-	Na terenie obrębu brak jest obszarów szczególnego zagrożenia powodzią

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Ochrona wód. Uporządkowanie gospodarki ściekowej	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej,
Ochrona i racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin	-	Na terenie obrębu brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych
Ochrona gleb przed negatywnym wpływem czynników naturalnych. Ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną	+	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody w szczególności utrzymania zieleni śródpolnej i przydrożnej.
Obejmowanie ochroną nowych obszarów cennych przyrodniczo	+	Uwzględniono proponując rozszerzenie granic OChK Bory Niemodlińskie
Program Ochrony Środowiska Powiatu Opolskiego na lata 2016 - 2020		
Osiągnięcie jakości powietrza w zakresie dotrzymania dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu na terenie Powiatu Opolskiego oraz utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami jakości środowiska	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej,
Dokonanie wiarygodnej oceny narażenia społeczeństwa na ponadnormatywny hałas i podjęcie kroków do zmniejszenia tego zagrożenia tam, gdzie jest ono największe	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej, na terenie obrębu nie ustalono, terenów mogących emitować hałas.
Ochrona mieszkańców Powiatu Opolskiego przed szkodliwym oddziaływaniem pól elektromagnetycznych	+	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej, na terenie obrębu utrzymano korytarz planowej trasy linii elektroenergetycznej 110 kV, jest ona położona poza strefami zabudowy i oddziaływania na mieszkańców
Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych	+	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej,
Ochrona zasobów kopalin i rekultywacja terenów poeksploatacyjnych	-	Na terenie obrębu Ciepiewice brak jest udokumentowanych złóż surowców mineralnych
Rekultywacja gleb zdegradowanych i zdewastowanych oraz przywracanie im funkcji przyrodniczej, rekreacyjnej lub rolniczej	-	Na terenie obrębu Ciepiewice brak terenów zdegradowanych
Zbudowanie systemu zgodnego z hierarchią postępowania z odpadami, w której priorytetem jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz stworzenie niezbędnej infrastruktury do selektywnego zbierania odpadów u źródła, tak aby zapewnić ich efektywny recykling	+/-	Uwzględniono utrzymując zapisy dotyczące rozwoju infrastruktury technicznej i prowadzenia gospodarki odpadami w oparciu o obowiązujące przepisy
Strategia Rozwoju Gminy Dąbrowa na lata 2015 – 2020 z perspektywą do roku 2025		
<p>Cel strategiczny: Zielona Dąbrowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz wykorzystania Odnawialnych Źródeł Energii • Poprawa stanu gospodarki wodno - ściekowej i gospodarki odpadami 	+	Uwzględniono utrzymując walory przyrodnicze obszaru, obszary ochrony przyrodniczej, zachowując bez zabudowy obszary najcenniejsze przyrodniczo oraz planując rozszerzenie OChK Bory Niemodlińskie. Zmiana studium ustala rozwój z wykorzystaniem

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

<ul style="list-style-type: none">• Rozwój i promocja ekologicznych form transportu• Ochrona i promocja różnorodności biologicznej i dziedzictwa naturalnego		istniejącej zabudowy i infrastruktury poza strefami o wysokich walorach przyrodniczych, utrzymano zapisy dotyczące ochrony środowiska, przyrody oraz rozwoju infrastruktury technicznej
---	--	---

Ocenia się, że zapisy projekty zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa ,dla obrębu Ciepiewice uwzględniają znaczącą większość najważniejszych i kluczowych celów ochrony środowiska i stanowią skuteczne narzędzie ich realizacji w procesie kształtowania polityki przestrzennej gminy.

12. POTENCJALNY WPŁYW REALIZACJI USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM NA ŚRODOWISKO

Projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego wprowadza pewne korekty i uzupełnienia w stosunku do obecnego zagospodarowania obrębu Ciepiewowice. Zmiany dokonane w analizowanym dokumencie dotyczą przede wszystkim wprowadzenia uzupełnienia terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej.

Ze względu na dużą elastyczność projektu zmiany studium trudno jest w sposób jednoznaczny przewidzieć wielkość i charakter oddziaływań, jakie powstaną w związku z jego realizacją. W przypadku pełnej realizacji zagospodarowania, jakie umożliwia przedstawiony projekt oddziaływania te mogą być istotne.

12.1. Zachowanie istniejących oddziaływań

W związku z realizacją ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie ulegną zmniejszeniu główne oddziaływania na środowisko terenów mieszkaniowych, usługowych i terenów komunikacyjnych. Najważniejsze z nich to problem zanieczyszczenia wód powierzchniowych, powietrza i gleby, w związku z powstawaniem i przedostawaniem się do środowiska spalin, ścieków, odpadów i hałasu. Są to oddziaływania stałe, o dość dużej intensywności, nie powodujące jednak znaczących szkód w środowisku.

Na stan powietrza atmosferycznego największy wpływ ma obecnie niska emisja związana z indywidualnymi systemami grzewczymi opartymi na paliwach stałych oraz emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych. Realizacja studium nie wpłynie istotnie na ograniczenie tych oddziaływań.

Istniejące tereny wód śródlądowych oraz tereny zieleni leśnej na omawianym obszarze wpływają korzystnie na stan czystości środowiska i warunki życia ludzi oraz podnoszą walory krajobrazowe terenu. Na terenach tych zachowana jest biologicznie czynna warstwa gleby i utrzymane dogodne warunki do migracji fauny.

W chwili obecnej na terenie obrębu Ciepiewowice jak i gminy Dąbrowa nie występują zakłady, ani obiekty stwarzające ryzyko wystąpienia poważnych awarii.

12.2. Ustalenia o prognozowanych znaczących oddziaływaniach na środowisko

Realizacja funkcji mieszkaniowych może w sposób znaczący oddziaływać na środowisko przyrodnicze. Intensywność oddziaływania realizacji tych funkcji będzie determinowana przede wszystkim przez skalę przedsięwzięcia, przez co należy rozumieć wielkość zajmowanej powierzchni, stopień ingerencji w środowisko glebowe, przekształcenie krajobrazu, warunków wodno-gruntowych. Klasyfikacji danego przeznaczenia terenu dokonano w oparciu o zapisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U z 2016 r. poz. 71 ze zm.)

Szczegółowa lokalizacja przeznaczenia terenów, których realizacja, bądź rozbudowa związana jest z możliwością powstania potencjalnie znaczących oddziaływań na środowisko (jak również lokalizacja terenów pozostałych grup oddziaływań), została przedstawiona na załącznikach graficznych prognozy.

W myśl przepisów w/w rozporządzenia do przedsięwzięć tych zaliczono: zabudowę mieszkaniową wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą objętą ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż 4 ha na obszarach nie objętych formami ochrony przyrody ani ich otuliny. Projektowany dokument stanowi zmianę studium i jego zadaniem jest koordynowanie opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ustalenia zmiany studium wprowadzające nową zabudowę realizowane są poprzez ustalenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dlatego projektowaną zabudowę mieszkaniową w studium w kompleksach powyżej 4 ha należy uznać potencjalnie za ustalenie wiążące się z klasyfikacją przedsięwzięcia jako mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt zmiany studium wyznacza nowe rezerwy terenowe, na których będą realizowane funkcje mieszkaniowe. Realizacja planowanego zainwestowania wraz z istniejącym sposobem i kierunkami zagospodarowania może skutkować powstaniem efektu kumulacji oddziaływań, jak hałas, emisja zanieczyszczeń do powietrza i dalsza depozycja do gleb. Ponadto intensywność oddziaływań realizacji danej funkcji będzie również zależeć od samej lokalizacji, zasięgu oddziaływania, przyjętych metod przygotowania i realizacji budowy, jak również od zastosowanych w fazie budowy i eksploatacji instalacji, rozwiązań technicznych i technologicznych. Równie istotny jest też harmonogram i termin prac, który powinien uwzględniać okresy lęgu ptaków i migracji płazów.

Realizacja w/w funkcji wiąże się z koniecznością utwardzenia znacznej części powierzchni terenu, a co za tym idzie wyłączeniem z funkcjonowania wierzchnich, biologicznie aktywnych warstw gleby oraz pozbawienie jej wartości produkcyjnych, diametralną zmianą warunków edaficznych. Największe uciążliwości związane będą ze wzrostem intensywności ruchu kołowego, co przyczyni się do wzrostu emisji zanieczyszczeń pochodzących ze spalania paliw, jak węglowodory aromatyczne i alifatyczne, zanieczyszczenia pyłowe.

12.3. Oddziaływania na warunki życia ludzi

Warunki życia ludzi powinny ulec poprawie w związku z realizacją ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo – usługowej o niewielkiej intensywności na terenach o dobrych warunkach gruntowo – wodnych oraz klimatycznych wpłynie pozytywnie na jakość warunków zamieszkiwania. Na terenie wsi nie planuje się zabudowy produkcyjnej oraz innych funkcji konfliktowych mogących negatywnie wpływać na warunki zamieszkania. Zachowane zostaną tereny leśne i parkowe umożliwiające czynny wypoczynek w środowisku o wysokich walorach krajobrazu i biosfery.

Dla zapewnienia dobrych warunków dla obecnych i przyszłych mieszkańców należy dążyć do rozgraniczenia funkcji mieszkaniowych oraz usługowo – gospodarczych. Prowadzona działalność usługowa, handlowa i produkcyjna nie powinna w żaden sposób niekorzystnie oddziaływać na tereny położone poza działką, na której się ona odbywa.

12.4. Różnorodność biologiczna

Nie przewiduje się, w związku z realizacją ustaleń zmiany studium oddziaływań, mogących zakłócić funkcjonowanie istniejącej struktury przyrodniczej. Rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej i mieszkaniowo - usługowej, wyznaczonych w zmianie studium stanowi kontynuację funkcji istniejących, zatem tereny te są pod stałym wpływem antropopresji i utraciły znaczenie dla kształtowania i zachowania bioróżnorodności.

Wskazane w projekcie nowe tereny pod zabudowę mieszkaniową, w wyniku realizacji inwestycji będą się wiązały z ingerencją w wierzchnie, biologicznie aktywne warstwy gleby. Będą to oddziaływania intensywne o zasięgu lokalnym, bezpośrednie w skutkach i nieodwracalne dla mikroflory glebowej. Ustalenia projektu studium wprowadzają częściową kompensację start wynikających z utwardzenia podłoża i robót ziemnych poprzez wymóg zachowania powierzchni biologicznie czynnej oraz wprowadzenie zieleni urządzonej, towarzyszącej poszczególnym funkcjom terenu.

Jako korzystne dla zachowania bioróżnorodności uznaje się utrzymanie ochrony kompleksów leśnych, proponowane rozszerzenie granic OChK Bory Niemodlińskie, zachowanie bez możliwości zabudowy doliny Borkowickiego Potoku

Oddziaływania ustaleń projektu studium w zakresie bioróżnorodności ocenia się jako średnio intensywne, o zasięgu lokalnym i trwałe, natomiast pod względem korzyści dla środowiska – jako wykazujące tendencję do oddziaływań niekorzystnych w centralnej części obszaru opracowania (zabudowa wsi), neutralnych (tereny rolne), korzystnych (tereny leśne, zachowane obszary cenne przyrodniczo, zieleń parkowa).

12.5. Rośliny i zwierzęta

Zapisy studium uwzględniają ustalenia zasad i celów ochrony cennych przyrodniczo obszarów objętych ochroną, stanowiących główne siedliska występowania poszczególnych gatunków. Pozostawiono bez zabudowy również obszary cenne przyrodniczo nie objęte formami ochrony.

Bezpośrednie oddziaływanie na poszczególne gatunki roślin i zwierząt będzie miało miejsce na etapie realizacji poszczególnych funkcji terenu. Oddziaływania te będą związane z przekształceniem terenów użytkowanych rolniczo na tereny przeznaczone pod zabudowę, co będzie się wiązało z utratą siedlisk i żerowisk gatunków zasiedlających ekosystemy agrocenotyczne. Szczególnie istotne jest przestrzeganie okresów lęgowych ptaków podczas planowania prac budowlanych i remontowych.

Kształtowanie zieleni urządzonej, nasadzeń uzupełniających w ramach realizacji poszczególnych funkcji częściowo skompensuje utratę powierzchni biologicznie czynnej, jaka nastąpi w związku z zabudową poszczególnych terenów.

Roślinność obszaru opracowania, w związku z realizacją funkcji mieszkaniowych i mieszkaniowo – usługowych na znacznych obszarach będzie narażona na zagrożenia wynikające przede wszystkim z możliwości mechanicznych uszkodzeń, a także skażenia gleb i wód w wyniku awarii sprzętu budowlanego oraz silnego pylenia podczas przewożenia materiałów sypkich. Podczas realizacji budowy danej inwestycji nie jest praktycznie możliwe uniknięcie wycinki zieleni. Możliwe jest skuteczne zminimalizowanie uszkodzeń roślinności adaptowanej poprzez odpowiednie jej zabezpieczenie i właściwe zorganizowanie prac na terenie budowy i jej zapleczu. Wpływ samej budowy na tereny sąsiadujące, przy odpowiedniej organizacji robót i przy właściwym zabezpieczeniu adaptowanej roślinności powinien mieć charakter czasowy, a ograniczenie wycinki istniejącej zieleni do niezbędnego minimum w sposób znaczący ograniczy negatywne oddziaływanie fazy budowy w analizowanym zakresie.

Realizacja ustaleń zmiany studium będzie się wiązała z przygotowaniem dużych powierzchni terenu do budowy oraz wycinką lokalnie występujących zakrzewień. Roboty ziemne oraz inne roboty związane z wykorzystaniem sprzętu mechanicznego lub urządzeń technicznych, prowadzone w pobliżu drzew lub krzewów albo ich zespółów, mogą być wykonywane wyłącznie w sposób nieszkodzący drzewom lub krzewom, nieprzeznaczonych do wycinki.

Ustalenia mogą się przyczynić do pośredniego oddziaływania na świat zwierzęcy, które będą polegać głównie na:

- ryzyku degradacji środowiska życia zwierząt w obrębie zasięgu prowadzonych robót przy planowanych inwestycjach. Zagrożone będą zwierzęta (przede wszystkim drobne ssaki i ptaki) zamieszkujące tereny przyległe do istniejących cieków, a także okoliczne lasy i zarośla, zieleni śródpolną;
- wzmożonym ruchu pojazdów ciężkich po terenie, generujących hałas maszyn, a także ogólny ruch związany z funkcjonowaniem zaplecza budowy, co spowodować może płoszenie zwierząt bytujących w pobliżu realizowanej funkcji,

Ryzyko degradacji środowiska życia zwierząt można zminimalizować odpowiednio chroniąc i zabezpieczając to środowisko podczas budowy, m.in. przez unikanie lokalizacji zaplecza budowy na terenach atrakcyjnych dla zwierzęcy.

Znaczą część wyznaczonych w zmianie studium nowych funkcji zagospodarowania stanowią tereny użytkowane obecnie rolniczo. Wiąże się to z występowaniem na tych terenach gatunków ptaków i drobnych gryzoni, jako potencjalnego miejsca żeru i schronienia w zadrzewieniach śródpolnych, często zamieszkujące budynki i obiekty małej architektury.

12.6. Wody powierzchniowe i podziemne

Zapisy ustaleń zmiany studium nie przewidują działań mogących istotnie wpłynąć na stan jakościowy wód obszaru opracowania. Jednak z uwagi na konieczność przygotowania podłoża pod zabudowę, przewiduje się chwilowe i krótkotrwałe oddziaływanie prac budowlanych na wody gruntowe. Sposób, a także intensywność ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko wodne będzie odmienne w czasie realizacji wszelkich inwestycji i podczas ich funkcjonowania. Możliwy, niekorzystny wpływ na wody gruntowe prowadzonych robót budowlanych będzie miał charakter tymczasowy i zakończy się wraz z ukończeniem prac budowlanych. Potencjalne zagrożenie istnieje ze strony zanieczyszczeń pochodzących z produktów spalania paliw pojazdów, maszyn i urządzeń obsługujących plac budowy.

Realizacja ustaleń będzie skutkowałą zwiększoną produkcją ścieków i odpadów. Zróżnicowanie powstających nieczystości płynnych będzie zróżnicowane, będą to głównie ścieki bytowe, pochodzące głównie z budynków mieszkalnych. Utwardzenie powierzchni terenów pod projektowaną zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo - usługową trwale wiąże się z ograniczeniem infiltracji wód do profilu glebowego. Presja na lokalne zasoby wodne wiąże się również ze zwiększeniem jej poborów w związku z realizowaniem funkcji bytowych na obszarze opracowania. Wprowadzenie na tereny zabudowane powierzchni biologicznie czynnej i zieleni urządzonej korzystnie wpłynie na ograniczanie spływu powierzchniowego wód i sprzyjać będzie infiltracji wód do gleb, a także ograniczać migrację zanieczyszczeń do gleb i dalej, do wód gruntowych.

12.7. Jakość powietrza, klimat akustyczny, klimat

Wszelkie prowadzone roboty budowlane w związku z realizacją ustaleń zmiany studium będą wywoływać lokalny, tymczasowy i krótkotrwały wzrost stężeń zanieczyszczeń w powietrzu, szczególnie pyłów powstałych podczas przemieszczania mas ziemi oraz gazów emitowanych przez pojazdy obsługujące plac budowy. Zwiększy się również emisja hałasu i powstanie wibracji w związku z pracą urządzeń i maszyn oraz wzmożony transport podczas realizacji budowy. Jednak realizacja ustaleń nie będzie stanowić zagrożenia dla jakości środowiska atmosferycznego, nie powinna powodować uciążliwości, a niekorzystny wpływ prowadzonych robót budowlanych będzie miał charakter tymczasowy i zakończy się wraz z ukończeniem prac budowlanych.

W niesprzyjających warunkach atmosferycznych możliwe jest okresowe przekroczenie dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza, zwłaszcza w okresie grzewczym. Lokalne kotłownie na gaz, czy węgiel i koks stanowią punktowe emitory dwutlenku węgla, w tym przypadku korzystnie ocenia się rozwiązania zaopatrzenia w ciepło z indywidualnych, niskoemisyjnych i wysokosprawnych źródeł energii oraz paliw odnawialnych. Stosowanie bezpiecznych technologii i wysokosprawnych urządzeń w obiektach produkcyjnych i usługowych również przyczyni się do znacznego ograniczenia groźnych źródeł emisji szkodliwych związków do atmosfery.

Szczególne znaczenie dla poprawy stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego oraz przeciwdziałania niekorzystnym parametrom klimatu akustycznego ma zieleni wysoka i powierzchnia biologicznie czynna, towarzysząca poszczególnym funkcjom terenu. Należy jednak zauważyć, że zieleni urządzona będzie spełniać swoje funkcje ochronne jedynie w okresie wegetacyjnym.

Obsługa komunikacyjna terenów objętych zmianą studium odbywać się będzie za pomocą istniejących dróg publicznych i istniejących ciągów komunikacyjnych.

Oddziaływanie realizacji ustaleń na klimat akustyczny i jakość powietrza będzie zróżnicowane w czasie i przestrzeni z uwagi na etapowanie realizacji poszczególnych funkcji terenu. Największe uciążliwości związane z emisją hałasu i zanieczyszczeń do atmosfery wystąpią w fazie realizacji inwestycji, na etapie przygotowania gruntu do budowy, będą mieć charakter oddziaływań okresowych o zasięgu lokalnym i ustąpią wraz z momentem zakończenia prac. Na etapie po realizacyjnym hałas wiązać się będzie głównie z ruchem samochodów. Czynnikiem minimalizującym skalę oddziaływania na klimat akustyczny i powietrze planowanych funkcji obszaru opracowania będzie również wykonanie pasów zieleni przyroźnej i zieleni urządzonej.

W związku planowaną główną funkcją rozwojową zabudową mieszkaniową, na ograniczonym obszarze, nie prognozuje się istotnego wpływu ustaleń zmiany studium na klimat.

12.8. Powierzchnia ziemi, gleby

Zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach opracowania będzie miała wpływ na powierzchnię ziemi i warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i mieszkaniowo – usługową realizacja nowych budynków, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej spowoduje uszczuplenie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności i wierzchniej warstwy gleby. Nastąpią zmiany w ukształtowaniu terenu, które obejmować będą wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównanie powierzchni terenów, a w miejscach o nieodpowiednich parametrach budowlanych - wymiana gruntu. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych.

Gleby na obszarze opracowania cechują się przeciętnym potencjałem produkcyjnym. Gleby o najlepszej przydatności dla prowadzenia produkcji rolniczej pozostawiono w użytkowaniu rolniczym..

Realizacja ustaleń zmiany studium w zakresie kształtowania nowej zabudowy skutkować będzie zniszczeniem aktywnej biologicznie warstwy glebowej i zmniejszeniem przestrzeni produkcyjnej gleb w przypadku wykonywania robót budowlanych, co będzie miało charakter trwały. Charakter tych zmian będzie mieć zasięg lokalny, trwale i bezpośrednio ingerując w strukturę gleb, zaś intensywność uzależniona będzie od skali przedsięwzięcia.

12.9. Zabytki, krajobraz kulturowy

Na obszarze opracowania zmiany studium występują obiekty nieruchome podlegające ochronie oraz udokumentowane stanowiska archeologiczne..

Ograniczenia kształtowania zabudowy w zakresie wysokości zapewnia zachowanie walorów krajobrazu kulturowego obszaru objętego zmianą studium.

12.10. Obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

Spośród form ochrony przyrody wyszczególnionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na terenie obrębu Ciepiewowice występuje Obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie. Ustalenia zmiany studium respektują ograniczenia dla tego obszaru

Bezpośrednio wzdłuż granicy obrębu wzdłuż linii kolejowej przebiega granica Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie. Zmiana studium utrzymuje proponowane rozszerzenie granic Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie na terach obrębu Ciepiewowice.

12.11. Oddziaływanie ustaleń zmiany studium na otoczenie i oddziaływania skumulowane

Realizacja ustaleń zmiany studium spowoduje zwiększenie obciążenia środowiska ilością ścieków i odpadów komunalnych odprowadzanych z terenu opracowania, a także zwiększone zapotrzebowanie na media (woda, gaz, energia elektryczna), co ma wymiar ponadlokalny. Projektowana realizacja obejścia drogi powiatowej na obszarze opracowania poprawi jego dostępność komunikacyjną i będzie sprzyjać poprawie warunków lokalnych zabudowy i komunikacji.

Pod względem przyrodniczym ustalenia zmiany studium nie wprowadzają istotnych oddziaływań na otoczenie obszaru opracowania. Nie wskazuje się na ryzyko powstania oddziaływań skumulowanych, otoczenie obszaru opracowania stanowią tereny niezainwestowane, przeważnie użytkowane rolniczo oraz lasy.

12.12. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym realizowane są w Polsce poprzez odpowiednie akty prawne w tym ustawy i rozporządzenia. Omówiono tutaj jedynie te najważniejsze z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Do takich zaliczyć należy ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko na podstawie, której sporządzona została niniejsza prognoza.

Należy mieć na uwadze, że ustawa ta jest częściowo wynikiem ustaleń na szczeblu międzynarodowym. Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dniu 05 czerwca 1992 roku w Artykule 14 wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko projektów, które mogą mieć znaczenie dla różnorodności biologicznej.

Z punktu widzenia niniejszego opracowania szczególnej wagi nabiera aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym ujęty w Polityce Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016. Projektowane studium spełnia wymogi zawarte w tym dokumencie. Nie należy również zapominać o zasadzie zrównoważonego rozwoju, o której mówi Konstytucja RP w art. 5 – „Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”. Wytyczne te zostały uwzględnione w studium w rozdziale „Kierunki rozwoju w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów” a także w zapisach dotyczących kierunków zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów.

Najważniejszymi ustaleniami w zakresie ochrony środowiska na szczeblu państw członkowskich są dyrektywy, wśród których jako najważniejsze należy wymienić:

- dyrektywę Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikich ptaków (Dyrektywa Ptasia),
- dyrektywę Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (Dyrektywa Siedliskowa).

Obie dyrektywy są podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000, której celem jest zachowanie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem w skali Europy. Na terenie objętym opracowaniem występuje obszar Natury 2000 „Bory Niemodlińskie” PLH 16005. Realizacja zapisów projektowanego dokumentu nie powinna negatywnie wpłynąć na cele i przedmiot ochrony ww. obszaru Natura 2000.

Podsumowując cele ochrony środowiska na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym zostały uwzględnione w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa, dla którego sporządzona została niniejsza prognoza. Uwidacznia się to przede wszystkim w próbie zapisania jak najbardziej racjonalnych zasad kształtowania już zainwestowanych terenów przestrzeni objętej studium, z jednoczesnym zachowaniem dużej ilości zieleni, cennych przyrodniczo obiektów oraz uwzględnieniu powiązań przyrodniczych.

12.13. Ocena możliwego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Opracowane zmiany studium obejmuje teren obrębu Ciepiewice Nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko wskutek realizacji zapisów zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

12.14. Podsumowanie

Przy sporządzaniu prognozy, jako podstawowe założenie przyjęto, że projekt zmiany studium powinien uwzględniać wszystkie aspekty ochrony środowiska. Zapisy ustaleń zmiany studium powinny zostać przygotowane w sposób umożliwiający w maksymalnym stopniu ograniczenie oddziaływania przyszłych aktywności na stan środowiska przyrodniczego i zdrowie mieszkańców. Szczegółowe warunki lokalizacji nowych inwestycji muszą być ustalone z uwzględnieniem przepisów szczególnych, dotyczących m.in. ochrony środowiska, co stanowi dodatkowe zabezpieczenie przed potencjalną degradacją środowiska.

Celem otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń zmiany na środowisko dokonano klasyfikacji terenów o określonym w projekcie zmiany studium przeznaczeniu pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji ustaleń zmiany studium.

Przy ocenie wpływu realizacji ustaleń zmiany studium na elementy środowiska posłużono się następującymi kryteriami dotyczącymi:

- charakteru zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- okresu trwania oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne, przejściowe),
- zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

- trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

Wydzielono 5 grup jednostek urbanistycznych obszaru objętego zmianą studium w ramach przyjętej w niniejszej prognozie klasyfikacji, które przedstawiono na załącznikach graficznym oraz opisano w tekście niniejszego opracowania. Każdej z grup został przypisany określony charakter oddziaływania na środowisko przyrodnicze

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

Tabela 1. Prognoza wpływu na środowisko ustaleń zmiany studium dla poszczególnych terenów – podsumowanie

Charakter oddziaływania	Przeznaczenie	Wpływ ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze w granicach objętych opracowaniem	Ocena potencjalnego wpływu na środowisko przyrodnicze
korzystne	ZL WS R (objęte proponowanym rozszerzeniem Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie") R/ZLp	<p>Tereny lasów, wód, teren rolny z dolesianiami oraz (tereny rolne objęte proponowanym rozszerzeniem Obszaru Chronionego Krajobrazu "Bory Niemodlińskie"). Tereny te będą wykazywały korzystne oddziaływania na środowisko. Decydują o walorach krajobrazowych i przyrodniczych obszaru opracowania. Pozwalają zachowywać naturalne warunki retencji, chronić elementy przyrody biotycznej i abiotycznej, krajobraz, wartości kulturowe. Tereny mają korzystny wpływ na kształtowanie lokalnego klimatu, stanowią naturalną barierę dla migracji zanieczyszczeń oraz ochronę akustyczną. Tereny leśne stanowią ostoję rodzimej fauny i flory; są miejscem aktywnego wypoczynku mieszkańców. Obszary cieków, zbiorników wodnych uzupełniają lokalną strukturę korytarzy ekologicznych, umożliwiając migrację gatunków, wraz z terenami leśnymi umożliwiają i urozmaicają lokalną bioróżnorodność.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru – jako korzystne, • pod względem intensywności przekształceń- jako nieistotne • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednie i pośrednie, • pod względem trwania oddziaływania - jako stałe i okresowe (okres wegetacji), • pod względem częstotliwości oddziaływania – jako stałe • pod względem zasięgu oddziaływania - jako miejscowe i lokalne, • pod względem trwałości przekształceń - częściowo odwracalne.
neutralne w kierunku korzystnych	R ZP	<p>Tereny rolnicze, zieleni parkowej. Tereny związane ze stałym pokryciem szatą roślinną. Uprawa roli sprzyja dobrej kondycji gleb, pozwala zachować jej potencjał produkcyjny, zapobiega erozji. Lokalna zieleń śródpolna stanowi ważny element lokalnej struktury przyrodniczej, sprzyja zachowaniu i kształtowaniu lokalnej bioróżnorodności. Tereny związane z obecnością gatunków synantropijnych i pospolitych, potencjalne miejsce żerowania zwierząt. Oddziaływanie bezpośrednie na środowisko gruntowo-wodne. Wzrost chemizacji rolnictwa może skutkować zanieczyszczeniem środowiska gruntowo-wodnego związkami azotu i fosforu. Możliwość ograniczania niekorzystnych oddziaływań poprzez prowadzenie gospodarki rolnej zgodnie z Kodeksem Dobrej Praktyki Rolniczej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru – neutralne w kierunku korzystnego, • pod względem intensywności przekształceń- zauważalne • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednie i pośrednie, • pod względem trwania oddziaływania - jako stałe i okresowe (okres wegetacji), • pod względem zasięgu oddziaływania - jako miejscowe i lokalne, • pod względem trwałości przekształceń - częściowo odwracalne.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ZMIANY STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY DĄBROWA
-DLA OBRĘBU CIEPIELOWICE**

średnio korzystne	MN, MU, RM U US	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej, usługowej, mieszkaniowo – usługowej, usług sportu i rekreacji. Rozbudowa i realizacja obiektów i funkcji wpłynie na zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej, zauważalne przekształcenie krajobrazu. Planowane zainwestowanie terenu będzie źródłem emisji z systemów grzewczych (tzw. emisja niska) oraz hałasu na drogach dojazdowych. Przewidywany wzrost produkcji ścieków i odpadów, zapotrzebowania na media. Utwardzenie podłoża na znacznych terenach będzie skutkowało ograniczeniem infiltracji wód opadowych w głąb profilu glebowego, większy spływ powierzchniowy. Przewidywane zwiększenie natężenia ruchu, wzrost emisji spalin, zanieczyszczeń gazowych. Zalecane wprowadzanie zieleni izolacyjnej przy szlakach komunikacyjnych w sąsiedztwie zwartej zabudowy mieszkaniowej. Wskazane wprowadzanie zieleni w postaci szpalerów drzew, ciągów, żywopłotów, skwerów i trawników. Docelowe uzbrojenie terenów w sieć kanalizacji sanitarnej, wdrożenie ustalonych zasad gospodarki odpadami ograniczy i zminimalizuje niekorzystne oddziaływania na środowisko. Planowane zainwestowanie będzie sprzyjać poprawie warunków zamieszkiwania i aktywności społecznej mieszkańców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru - jako średnio korzystne, lub niepożądane, • pod względem intensywności przekształceń- jako zauważalne, duże, • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednie i pośrednie, • pod względem częstotliwości- jako stałe i okresowe • pod względem zasięgu oddziaływania - jako miejscowe i lokalne, • pod względem trwałości przekształceń - jako nieodwracalne lub częściowo odwracalne.
z tendencją do niekorzystnych	KDZ KDD KK	<p>Tereny, dróg klasy zbiorczej i dojazdowej, tereny kolei. Są to tereny związane z uciążliwościami ze strony emisji hałasu, zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, pochodzących z ruchu kołowego pojazdów, deponowanych również do gleb. Intensywność oddziaływań zróżnicowana dobowo. Zalecane środki ochrony czynnej przed hałasem przy głównych szlakach komunikacyjnych. Wskazane kształtowania i uzupełnianie zieleni przydrożnej o funkcjach izolacyjnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru – tendencja do niekorzystnych. • pod względem intensywności przekształceń- jako zauważalne, duże i zupełne, • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednie i pośrednie, • pod względem częstotliwości - jako stałe, okresowe • pod względem zasięgu oddziaływania – jako lokalne, • pod względem trwałości przekształceń - jako nieodwracalne.
potencjalnie znaczące oddziaływanie na środowisko *	MN, MU	<p>Tereny planowanej zabudowy mieszkaniowej w kompleksach o pow. powyżej 4 ha. Realizacja planowanego zainwestowania może wpłynąć na zmianę jakości, zasobów i walorów środowiska. Realizację założonych funkcji może wymagać przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, związana z raportem oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pod względem charakteru –z przewagą niekorzystnych, • pod względem intensywności przekształceń- jako duże i zupełne, • pod względem bezpośredniości oddziaływania- jako bezpośrednie i pośrednie, • pod względem częstotliwości - jako stałe, okresowe • pod względem zasięgu oddziaływania – jako lokalne, • pod względem trwałości przekształceń - jako nieodwracalne,

13. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE STUDIUM

W rozdziale tym przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie studium, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, integralność tych obszarów oraz spójność sieci obszarów Natura 2000, wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnieniem braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Prognoza oddziaływania na środowisko była sporządzana równolegle do projektu studium uwarunkowań i zagospodarowania. Na etapie sporządzania projektu studium rozpatrywano różne warianty przeznaczenia i zagospodarowania terenów objętych opracowaniem. Ocenę różnych wariantów poprzedziła analiza warunków fizjograficznych, walorów przyrodniczych oraz stanu sanitarnego środowiska. Stwierdzono, iż teren charakteryzuje się częściowym przeobrażeniem warunków naturalnych, nie powodującym jednak trwałych uszkodzeń środowiska. Podczas rozpatrywania wniosków złożonych w procedurze planistycznej szczególną uwagę przywiązywano do konieczności zminimalizowania możliwych negatywnych wpływów na środowisko oraz konfliktów przestrzennych. Biorąc pod uwagę aspekty środowiskowe część wniosków o przeznaczenie terenów pod zabudowę została odrzucona. Ostateczna wersja projektu studium jest wyborem optymalnym, minimalizującym negatywne presje na środowisko przy jednoczesnym rozwoju przestrzennym gminy Dąbrowa. Realizacja niektórych ustaleń studium przyczyni się do dalszych zmian antropogenicznych, prowadzących do zabudowy powierzchni terenów otwartych, które obecnie są wykorzystywane rolniczo. Przeobrażenia te będą miały na celu poprawę warunków zamieszkania, jednak ich negatywny wpływ na środowisko jest stosunkowo niewielki. Najbardziej negatywny wpływ na stan środowiska będą wywierać obszary usługowe oraz tereny aktywności gospodarczej. Tereny nowej zabudowy mieszkaniowej umożliwią zaspokojenie potrzeb przyszłych mieszkańców, zapobiegając jednocześnie rozpraszaniu zabudowy.

Zrezygnowano z zabudowy obszarów Borkowickiego Potoku oraz obszaru biocenoz łąkowych, turzycowiskowe, szuwarowe w okolicach ul. Parkowej i Spacerowej.

Ograniczono konfliktowe względem rozwijanej, zgodnie ze złożonymi wnioskami, zabudowy mieszkaniowej możliwości prowadzenia intensywnej produkcji rolniczej szczególnie zwierzęcej powyżej 20 DJP.

W celu zapewnienia odpowiednich warunków funkcjonowania środowiska oraz aby zminimalizować negatywne wpływy na środowisko przyrodnicze niektórych form zagospodarowania terenu, proponuje się dodatkowo następujące alternatywne rozwiązania:

- w źródłach wytwarzania energii w celach grzewczych i technologicznych należy stosować paliwa charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, takie jak paliwa płynne, gazowe i stałe (biomasa, drewno) oraz alternatywne źródła energii,
- próchniczną warstwę gleb o wysokiej wartości bonitacyjnej, z terenów planowanych pod zabudowę należy zebrać i wykorzystać na terenach wymagających rekultywacji lub wzbogacenia gleby.

Reasumując, w przypadku uwzględnienia postulatów prognozy nie przewiduje się powstawania istotnych oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego obrębu Ciepiewowice.

14. PRZEWIDYWANE METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU STUDIUM

Z ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynika, że analiza aktualności dokumentów planistycznych winna być wykonywana nie rzadziej niż raz na kadencję wójta, burmistrza, albo prezydenta miasta. Organy te dokonują oceny postępów w opracowywaniu planów miejscowych i opracowują programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego. Wyniki analiz przekazywane są Radzie Gminy co najmniej raz w czasie kadencji rady. W przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmowane są działania mające na celu sporządzenie aktualizacji dokumentów planistycznych.

Analizie skutków realizacji ustaleń projektu służą również informacje z wyników badania stanu jakości środowiska i zachodzących w nim zmian, prowadzonych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez jednostki organizacyjne ustawowo do tego powołane, a także przez organy administracji samorządowej.

Bez względu na to, do jakiej kategorii przedsięwzięcia planowana inwestycja zostanie zakwalifikowana, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia. Organ wydający taką decyzję może nałożyć na inwestora obowiązek wykonania analizy po realizacyjnej, określić jej zakres i termin przedstawienia.

15. STRESZCZENIE

Niniejsze opracowanie stanowi prognozę oddziaływania na środowisko projektu zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa, dla obrębu Ciepiewowice. Prognozę opracowano na podstawie analizy projektu zmiany studium, założeń ochrony środowiska, informacji o projektowanych inwestycjach oraz materiałów archiwalnych dotyczących charakterystyki i stanu środowiska przyrodniczego. Rozpoznanie aktualnego stanu środowiska i jego zagrożeń wynikających z realizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uzupełniono na podstawie wizji terenowej.

Prognoza niniejsza opracowana została w celu dokonania oceny skutków ewentualnych oddziaływań na środowisko, jakie mogą nastąpić w wyniku realizacji ustaleń studium. Uwzględnia ona wszystkie najważniejsze komponenty środowiska naturalnego i ich wzajemne powiązania.

Gmina wiejska Dąbrowa położona jest w centralnej części województwa opolskiego, na wysokości od 142 do 195 m n.p.m. Najwyżej położone rejony gminy znajdują się w jej południowo – zachodniej części (punkt o wysokości 195,7 m n.p.m. na zachód od wsi Sokolniki), zaś najniższej usytuowany jest obszar położony w północno – zachodniej części gminy wzdłuż koryta rzeki Odry (142 m n.p.m.). Obszar opracowania zmiany studium obręb Ciepiewowice znajduje się w centralnej części gminy Dąbrowa.

Szata roślinna gminy Dąbrowa, w tym części obszaru obrębu Ciepiewowice jest stosunkowo bogata. Szczególne warunki fizjograficzne y decydują o tym, że zachowała ona część swoich walorów przyrodniczych pomimo znacznych przekształceń antropogenicznych. Bogactwo roślinności jest odzwierciedleniem dużej ilości siedlisk jakie wykształciły się tu w wyniku zróżnicowanej rzeźby terenu, warunków klimatycznych i wilgotnościowych.

Wysokie walory faunistyczne zostały zachowane w południowo – zachodniej części obrębu Ciepiewowice w dolinie Borkowickiego Potoku oraz w z kompleksach leśnych Borów Niemodlińskich.

Spośród form ochrony przyrody wyszczególnionych w art. 6 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku na terenie obrębu Ciepiewowice występuje Obszar Natura 2000 Bory Niemodlińskie.

Bezpośrednio wzdłuż granicy obrębu wzdłuż linii kolejowej przebiega granica Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Dąbrowa wyznacza kierunki rozwoju w zakresie ochrony środowiska i jego zasobów. Najważniejsze ustalenia studium w tym zakresie dotyczą obszarów i obiektów chronionych, ochrony przed hałasem, promieniowaniem elektromagnetycznym, ochrony gleb, wód podziemnych, powierzchniowych, surowców mineralnych, ochrony powietrza oraz ochrony przeciwpowodziowej.

W związku z realizacją ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie ulegną zmniejszeniu główne oddziaływania na środowisko terenów mieszkaniowych i mieszkaniowo – usługowych oraz komunikacyjnych. Powstanie nowych oddziaływań związane będzie przede wszystkim z nowymi inwestycjami na terenach dotąd niezainwestowanych. Największe znaczenie ma tutaj rozwój obszarów nowej zabudowy mieszkaniowej.

Reasumując, w przypadku uwzględnienia postulatów prognozy nie przewiduje się powstawania istotnych oddziaływań na środowisko, a wszystkie oddziaływania i przekształcenia będą miały charakter zmian niezbędnych w procesie rozwoju przestrzennego gminy Dąbrowa.

Zapisy zmiany studium są wyrazem kompromisu pomiędzy potrzebą zachowania środowiska we właściwym stanie jakościowym, w odpowiednim poziomie ochrony, a potrzebą realizacji rozwoju zabudowy gminy, w tym realizacji polityki przestrzennej, zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

W prognozie zostały sformułowane ponadto działania służące zapobieganiu, ograniczaniu i minimalizacji niekorzystnych oddziaływań, a także możliwe metody monitorowania skutków realizacji ustaleń studium.

**Oświadczenie
autora prognozy oddziaływania na środowisko zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego Gminy Dąbrowa dla obrębu Ciepiewice**

Oświadczam, że spełniam wymogi, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.).
Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

mgr inż. Sylwia Wróbel

